

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

3-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 182

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 182

Arad, 1913.

PÓSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, január 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Személyváltozások az aradi rendőrségen.
- Az aradi utcák szépítése.
- A meggyanusított román püspök.
- Világvárosi rabszolgák.
- A csanádi püspök aradi jogtanácsosa.
- Pikáns titkok az új elnök feleségéről.
- Új kilépés a Kossuth-pártból.
- Törökország enged?
- Pallós Ignác milliós csalátsai.
- Minden elotvad...
- A megvakult könyvelő kártérítési pöre.
- Leánygimnázium, vagy felsőbb leányiskola.
- Öngyilkos színésznő.
- Tarkaságok.

Az aradi népgyűlés.

Arad, január 18

Apponyi, Vázsonyi Aradra jönnek, hogy résztvegyenek a vasárnap délutánra hirdett népgyűlésen. A gróf urat, Justh Jánost, Vázsonyit, továbbá Kunfi Zsigmond doktort, a szociáldemokrata párt kiküldöttjét bizonyára lelkes fogadtatás fogja várni. A vasúti perronon nem kell védőkordont vonni, az állomástól befelé vezető uton nem fognak kódarabokkal patittyáznai, és a szálló tájékan, ahol a vendégek lepihennek, nem fognak merényletre szánt záptojásokat rejtegetni. Ez, fogják a népgyűlés rendezői mondani, Apponyi, Vázsonyi és társaik érdeme, akik barátságosabb lábon élnek a népszerűséggel és a köz-szimpatiaival, mint Tisza István gróf. Lehet. Azt azonban népgyűlési tulzással se mondhatják, hogy e városban Apponyinak, Justh Gyulának és Károlyi Mihály grófnak csupa

hivei lennének. Abból, hogy ez a város, nagy többséggel, munkapárti képviselőt küldött a parlamentbe, hogy a városi törvényhatóság többsége a nemzeti munkapárthoz tartozónak vallja magát és több egyéb jeltől biztosra lehet mondani, hogy Aradon legalább is nagy számmal vannak, akik a népgyűlés szónokainak és vendégeinek politikai ellenlábásai. Ezek pedig se maguk, se pedig kiskorú megbízottak által nem fogják a holnapi népgyűlés és fogadtatás díszét és hangulatát megrontani, se abcugokkal, se füttyhangversenyyel; se más hasonló módon. Az aradi népgyűlés rendezői akármilyen lelkes, impozáns fogadtatást fognak szervezni, — egyet holnap mégis a munkapártiaktól tanulhatnak meg: hogyan kell és ilik politikai ellenfeleket fogadni.

Van közöttük, aki másféle fogadtatást is izlelt már. Nem olyan régen és nem olyan messze innét: Temesvárott történt, hogy Apponyi Albert grófot a szociálisták megkergették választójogellenes volta miatt. Holnap pedig Apponyi Albert gróf egy dobogón fog ülni és egy színt fog vallani a szociáldemokraták szónokával. Lehet, hogy azóta meggyő ték a radikális választójogigazsága felől. Apponyinak politikai pályáján nem az első esete ez a meggyőzetésnek. A nemzeti pártból a szabadelvű pártba, onnét a függetlenségi pártba, itt pedig az obstrukciót kárhóztató frakcióból az obstrukciós táborba vitték ujabb és ujabb sikeres meggyőzetések. Lehet, hogy a szociáldemokratáknak most nincs is okuk

kétkedni benne, — ez különben is az ő dolguk. De ha lehet valamit adni arra, hogy az ember az őszinteségért szokott vértanuságot és kellemetlenséget szenvedni és hogy az embernek az igazságért akarják betörni a fejét: — akkor föl lehet tenni, hogy az az elv, amely miatt a temesvári szociálisták Apponyit záptojásolták, közelebb volt az igazi lelkéhez, mint a mai, amelyért a temesvári tüntetők aradi elvtársai meg fogják tapsolni.

Azonban mindezek apróságok és kicsi szempontok. Az általános választójogról van szó, amely kétségtelenül nagy, igen nagy jelentőségű dolog és amelynek megvalósítása új életet jelent a magyar politikában és egyéb mezőkön.

Az általános választójognak — rosszul értetés kikerülése okáért tegyük hozzá: az egyenlőnek és a titkosnak is, — sok becsületes és komoly hive van ebben a városban, amely liberális és demokrata hitvallását sohase tagadta meg. Ha a magyar radikalizmus eleje az egyházpolitikai reformban titott ki, akkor föl lehet említeni, hogy Arad polgársága ezért a radikális vívmányért megmozdult és hangosat szólt akkor, a mikor Apponyi Albert az ellen harcolt; és ha a radikalizmusnak új, jelentős térhódítása a választójog előnyomulása volt, az is tény, hogy Aradon ennek — a törvényhatóságban és egyebütt — akkor is voltak hivei, a mikor Károlyi Mihály gróf még az úgynevezett „agrárius választójog” is-

Apró emberek, csöndes tragédiák.

Irtá: Mányiné Prigl Olga.

II.

Három árva.

A nagyobbik házból a piros muskátlikat is átvitték s berakták a csöpp ablakba, az egyetlenbe, aminek a tenyérnyi táblácskái, különösen alkonyattájt fátyolos szemmel tekintgetett kifele a kis árva asszony. Mondhatnám így: özvegy, de ő árvábbnál vallotta magát az árvánál... Vékony kis testével, naiv, gyermekes arcával csakugyan azt gondolhatta volna az, a ki nem ösmerte, hogy testvére annak a két apró, szüntelen síró-rívó kis leánynak, a ki kétfelől a szoknyájába kapaszkodott.

Legtöbbször azonban sirtak ők mindhármán. Az asszony is hangosan sirt, mint a gyerekek szoktak. A csöpp ablakon nem hallatszott ki ugyse, vagy legalább az emberek úgy tették magukat, mintha nem hallották volna. Sietős az utja mindenkinek, így legfőlebb a piros muskátlik remegtek egy kissé s hogy leszállott az este, mind lejjebb, lejjebb, azonképp sötétebb lett a színük. Utoljára feketék lettek, mint a kialudt mécsvilág, mintha csak együtt akartak volna gyászolni az árva asszonnyal.

Nem is olyan régen nagy, erős ágakat hajtottak azok odaát tulnan a nagy házban, ahol azóta egy kövér, vörös asszony könyököl ki az ablakon, — az új tanító felesége. Az tépi a rózsákat a kertben, amiket a másíknak az ura ojlogatott. Oh, hányszor lepi meg a ki-

sértés emezt: hacsak egyet szakajthatna belőlük! — Hisz nagyobb jussa van hozzá!

A nagyobbik leány a kezén, a kicsi a karján, úgy lopja el magát arrafelé, mikor már csendesedik az utca s ki-ki behuzódik a tűzhelyéhez. Benéz a kerítésen. Ismerős neki minden szöglet, minden bokoralj. A tava-szal itt a palánk tövében zöldelt két nagy ágy salátaja, a csonka törzsük azonmód fehér ik, mintha csak tegnap vágták volna le. Amott a ducos galambház, az ura faragása, de már a galambok sem ismerik meg. Egy szép örvös a multkor a kis udvarukra röppent, tudta, hogy abból a fajtából való. Hivogatta, csalogatta, hangyehезen el is jött a konyhaajtóig de aztán hangos rebbenéssel elszállt...

A galambok alszanak azóta, körül-kö ül is egyre-másra hunyják le szemüket az imént még világos ablakok.

Az asszony megborzad: és ők itt kint az utcán!...

— Gyerünk! — mondja a nagyobbíknak és szorosabbra fogja a kezét. A kicsi elaludt a karján.

Az éjszaka egyre sötétebb lett, a csillagokra is felhő borult. De a muskátlik kis ablakból reggelig világított a mécs. A csöppek aludtak, csak az asszony virrasztott. Nyitott szemmel, mereven bámult bele az aprócska lángba. Ugy érezte, megszibadt minden idege és csak várt, várt... Várt, hogy egy jólismert, gondos kez végigsimítsa fáradt szemét s egy szeretetből korholó hang szóljon reá:

— Menj már te is aludni édes...

III.

Erzsi kisasszony.

Erzsi kisasszonynak megint rossz kedve van, — tündö t magában az öreg bejáróné, amint este fölterítette a hófehér aroszt és rá az egyetlenegy terítéket. Felrakta az asztalra a zsemlyét, a néhány szelet sonkát is és míg tett, vett, odapislogott a lányra, félig részvétből, de jórészt kíváncsiságból, hogy vajon mi baja lehet? Szólani nem mert, csak köszönt. Mára elvégezte a dolgát s várják otthon a kis unokái.

A leány hallotta, mint csattant utána a kapu ajtó. Epen idején. Görcsös, hangos szokogásra fakadt, olyanforma hangon, mintha valaki kacagna, de úgy, hogy a szíve majd megszakad belé. Ahogy csillapult kissé, ő maga is megijedt:

— Istenem, mi volt ez?

Nem ismert magára. Az alkalmazkodó, mindenhez jó arcot mutató leányra, akiknek a lelkébe préseítették apró kora óta, hogy az élet a szenvedések láncolata, hogy a keresztből nekik a szegényen, árván elmaradottaknak még nagyobb jutott mint másnak, hogy még szerencsésnek mondhatja magát, hisz tizen-nyolc éves korában már önállóságra juthatott, kinőtt a magakoru leányok közül, akik egész nap csak azzal törődtek, hogyan fésülködjenek, hogyan szépítsék magukat.

Erősen hitte, hogy a nő nem épen arra született, hogy majdan cifra szolgálja legyen valakinek s hogy egyedüli cél és hivatás nem

meretes csoportjában volt. A jogkiterjesztésnek, annak, hogy az alkotmányban való részvételre a munka adjon jogcímét, igen kis különbséggel pártolója ez a város. A nézetek, a mint másutt is, csak a jogkiterjesztés határai, komoly érdekek által indokolt korlátai felől eltérők. Hogy a kormány javaslata a többséget mennyire elégit ki, annak megállapításába, vitatásába nem bocsátkozunk. De az bizonyos, hogy akármilyen választójogos javaslatot csinált volna a kormány, — az ellenzék még mindig talált volna okot arra, hogy azzal elégedetlen legyen és hogy ennek jogcímén a kormány ellen tüntessen, agításon. És a választójognak más irányban el nem fogult híveire ez teszi legalább is kisebb értékűvé a holnapi népgyűlést. Az: hogy a népgyűlés nem annyira a választójog mellett, mint inkább, és főként — vagy tán egyes-egyedül? — a kormány ellen tartódik. Ha a választójognak nem minden aradi híve rajong is a kormányért, azt elvárják, hogy az ellenzéki politikusok a választójogot magáért a választójogért szeressék és ne azért, mert a kormányt ütni és talán bukztatni lehet vele. Mert a mikor például Kristóffy József járt Aradon és beszélt az általános és egyenlő, titkos választójog mellett, nemcsak Apponyi és Károlyi Mihály hiányoztak mellőle, de a hallgatói között se lehetett az aradi függetlenségi pártot tulságos nagy számmal fölfedezni. És ha ma, az ellenzéki népgyűlérendezői kívánják a választójog aradi híveitől, hogy ne tekintsek a politikai ellentétet Apponyiban, Justh Gyulában, hanem egyesegyedül a választójogot nézzék, — miért nem tudtak erre eddig ők példát adni?

Nem jövendőlhethetjük meg, hogy kik mennek el a népgyűlésre, — de előre mondjuk: azok között is, akik nem lesznek ott, sok, igen sok híve van az általános választójognak. Néma tüntetésnek nincsen értéke, — fog hangzani ezek felől az

ítélet. De azért könnyen meglehet, hogy a mikor egyszer komolyan és döntően kell a választójogról és a jogkiterjesztésnek mérve felől dönteni és tenni, akkor a radikális nézőpontra megint nem azok lesznek, akik ma talán mellette vannak, de Andrássy idejében a város törvényhatóságában a pluralis választójog mellett szavaztak, — hanem azok, akik igazi célnak és nem hasznos párt-eszköznek tekintik a választójogot.

Személyváltozások az aradi rendőrségen.

— Sarlot Domokos nyugdíjazásának következményei. —

— Az Aradi Közlöny tudostojátói. —

Arad, január 18.

Negyven esztendei sikerekben és elismerésekben gazdag szolgálat után nyugalomba vonul Arad város országos nevű főkapitánya: Sarlot Domokos. Mint az Aradi Közlöny megírta, február hó elején nyújtja be nyugdíjazás iránti kérelmét Arad város törvényhatóságához, amely bizonyára a kiváló férfiú hervadhatatlan érdemei szerint vesz bucsút attól a tisztviselőtől, aki az aradi rendőrséget olyan nivóra emelte, amelyre a város s annak minden polgára büszke lehet. A nyugalomba készülő főkapitány szándékát már Varrjassy Lajos polgármesternek is tudomására adta és közölte vele, hogy a jövő hónapban tartandó közgyűlés alkalmából bucsuzik a törvényhatóságtól. Hivatalában is láthatók a változásnak jelei. A főkapitány elviteli onnan azokat a butorokat, amelyek az ő tulajdonai. Még azzal sem akarta terhelni a várost, hogy attól kért volna irodája részére berendezést. A maga butorait használta, azokkal együtt öregedett meg abban a hivatalban, amelyből igen sok olyan údvös intézkedés került ki, amely kivétel nélkül mind a közérdeket szolgálta.

A tanácsnak azonban gondoskodnia kell, hogy az utód állásának megfelelő hivatalos helyiséget találjon. Felszólította Greén Nándor főkapitányt, mint akit nemcsak a közvélemény, hanem az arra bivatottak is a nyugalomba vonuló

főtisztviselő méltó utódjaként tekintenek, hogy tegyen előterjesztést irodája berendezésére vonatkozólag. Greén előterjesztését mai ülésében tárgyalta a tanács és megbizta Varrjassy Lajos polgármestert, hogy a leendő főkapitánnyal együtt annak izlése szerint válogassák ki a butorzatot.

Mint ebből a hivatalos aktusból is kitűnik, a tanács Sarlot Domokos távozásával jelentkező új helyzetet mérlegeli és ha nem mielőg a nyilvánosság szánt formában is, de bizalmas megbeszélések alkalmával foglalkozik azzal a kérdéssel is, mi történik a rendőrségen Greén előléptetése után? Ha Urbán Iván báró főispán Greén kinevezését publikálja, megüresedik a büntető osztályt vezető rendőrkapitány állása. Felesleges itt szót vesztegetni arra, hogy mit jelent ez és épen ezért maga Greén főkapitány is, de Varrjassy Lajos polgármester is igen behatóan foglalkoztak ezzel a kérdéssel és bizonyára azzal az általános helyesléssel találkozó megoldásra jutottak, hogy a főkapitány a jövőben is tarisza meg befolyását a büntető osztály vezetésére. Ezért mélyebbre ható változásoknak kell történniök a rendőrség általános vezetésében.

Ugy tervezik, hogy a főkapitány helyettesítésével Berecz Ferenc rendőrkapitányt, a rendőr tisztviselői karnak ezt a kiváló tagját bízzák meg és pedig bővült munkakörrel. Azokat a közigazgatási teendőket, amelyek elintézésére nem követeli meg feltétlenül magának a főkapitánynak közreműködését, Berecz önállóan intézi és ez által Greénnek több ideje és módja lesz a büntetővel való foglalkozásra. Ennek a rendkívül fontos osztálynak vezetését Bittner Róbert rendőrfogalmazó veszi át, aki rendőrkapitánnyá lép elő. Az az elvárás, hogy a város szolgálatában álló derék, becsületos és szorgalmas munkások előléptetésére kínálkozó alkalmat gyümölcsöt is teremjen és ne kívülről idegen emberekkel töltsenek be a jobb állások. Bittner helyére az iparügyosztály élére Grunács László dr. rendőrfogalmazó kerül, aki az új városi törvénynek megfelelő átszervezés alkalmával első osztályú fogalmazóvá lép elő. A büntető osztályban most, mint segédtiszt dolgozó Szilágyi László dr. fogalmazó lesz és Petrány Györgyöt, aki most a polgármesteri hivatalban dolgozik, se-

csupán a férjhezmenés. Ő nem szorult rá, nem is fáradt benne. Megszokta, hogy mulatságba menet a huga vigyen el minden babért, azt öltöztette, azt csinostigatta, mikor éjszakánként másolt iv-számra, holott nagyon silányul fizették meg azokat a szemenszedett gyöngyhöz hasonló szép sorokat. Tarsaságban megült a mamák, az öregedő leányok között és akaratlan, öntudatlan rabjává lett a hugának, a gyöngének, a kit azért kényszerítettek el, mert hisz talán ugye el soká. Törékeny, beteges volt gyerekkorában. Most ugyan már félféjjel magasabb volt a nényénél és a válla is sokkal gömbölyűbb volt, mint azé. Nyugodtan, gondtalanul aludta át az éjszakákat, míg amaz törte a fejét s egyengette a zsibbadt tagjait.

A kicsi „okvetlen el akart” menni a kasszinóba és kötözködött, hogy neki selyemruha kell. Honnét Uram Isten, hanem a maga arcáról szedi le hozzá a rózsákat!

Jól mulattak azon a balon. Kézről-kézre kapkodták őket. Hazamenet azonban mégis csak duzzogott a „kicsi”.

— Elveszed tőlem a legjobb táncosaimat, tette a szemrehányást a nényének. Láttam, milyen szemeket vetett rád „valaki” — te, te álszent!

És el kezdett sirni úgy, hogy másnap egész estig jeges ruhával kellett borogatni a fejét.

Néhány hétre az a „valaki” róluk beszélgetett, hisz kisvárosban nagyon törődnek egymással az emberek. A „valaki” bírálata a „kicsi” javára dőlt el, de azért a nagyobbik leány nem kapott sírgörcsöt. Egyszerűen megelégedetten konstataita magában, hogy sikerült

azt a „valaki”-t a hugába bolondítani. Egyik sem sejtí, menyí része volt benne. Ő megelégszik annyival, hogy sűtkérezik majd az ő boldogságuk verőfényében.

Most még többet dolgozhatott. A kelenyének mindenben illeni kellett a „parthie”-hoz.

...Es jöttek-jöttek a boldogságtól áradó levelek a fiatal asszonyról. Néha szinte égette kezét a papír attól az eddig ismeretlen forró lehelettől, mely a sorokból áradt felé. Érezte, hogy fut végig a meleg minden idegein s aztán annál jobban fázott. Előttotta a sámpát, lebujt a takarója alá, de csukott szempillái előtt tűzkarikák táncoltak, szíve hevesen vert. Torkát fojtó keserűség szorította össze.

— Uristen! — szégyelte később magát, — tán ez az irigység. A sárga rém, mely vigyorgva fészkeli magát a lelkébe.

Főlkelt, gyertyát gyújtott, olvasni próbált, bölcs emberek, világmegvető nagy elmék okoskodásaival igyekezett megölni a rémet.

Ugy, de az a rém olyan, mint a mesebeli sárkány, nem hal meg igazán, feltámad százszor is, hosszú téli estéken társul szegődik a magános emberekhez. Előbb hízaleg, nagyító tükörben mutatja az érdemeiket, a tehetséget, aztán fölállítja az ellentétet.

És szólott a leányhoz is:

— Mindezek arányában mit kaptál te? — Ugy-e semmit? A bőröd pedig szintén finom, a kezéd fehér, az ajkad piros, a lelked gyémánt, karjaid erősek — es élneked kell egyedül. Jön az ősz, a tél, — a tavaszt elvesztetted! Munkában verejtekező homlokod nem érezte a langy fuvalmakat, két szemed, mely a betűkbe mélyedt, nem látta meg a rózsá feslését. Az a

darab hiányzik életedből, azt a darabot ellopta valaki...

És a leány most nem tudta legyőzni a rémet. Keserves sírásra fakadt. Tollat, papírost vett elő s szemrenányó, sötét betűk keletkezték a tolla nyomán.

Vádolt ő, a szelid, a tüdő, a kinek immár semmi joga sincs, hisz az első ősz hajszál ma megcsilant a fekete csomók között.

Lezárja a levelet és neki indul az éjszakának. Meg ma bedobja a levélládába.

Csak könnyű kis háziruhája volt rajta, ugyan ki törődött volna vele, hogy a téli kabátját utána vigye?

Odakint fagyos, fehér volt minden. A holdvilág kék fénye hosszúra nyújtotta az utazéfi fák derekát. Olyanok voltak, mint a kísértetek.

Az egyik fordulónál a leány beleütközött valakibe. Uriasszony volt, csipkés, selyempongyolában, de csak úgy didergett a vékony kis cipőkben. A szomszédház nyitott magas ablakából bortól rekedt, káromló hang hallatszott ki. A didergő alak befogta a fülét s a falhoz fordulva, keservesen zokogott.

Csaknem futva ment haza a leány. És óh, milyen barátságos volt neki a csöndesség, a maga fehér szobája, melyet borgöz, káromló férfihang nem fog megszensteleníteni soha.

Letérdelt a kályha mellé, felszította a tüzet a maga tulajdon levelével. Azután elővette a kézimunkáját. Egy csöpp horgolt kabátka volt az, a minnek a tulajdonosára boldogan várnak valahol, a kikre olyan nagyon haragudott az imént...

gédítást léptetik elő és a büntügyi osztályba osztják be.

Ezek a tervek a személyi változások első sorozatát jelentik, mert a *rendőrbíró* kebelében is változások lesznek, amennyiben Szathmáry Béla dr. rendőrbíró kérelmére és Green Nándor főkapitány előterjesztésére a tanács már ma kimondta, hogy *elválasztja a rendőrbíráskodást a községségi bíráskodástól* és az utóbbi élére a X. fizetési osztályba kerülő segédügyi állást szervez. Ez azonban nem jelent újabb kiadást, mert a legközelebbi megüresedésnél egy segédügyi állást megszüntetnek.

Mint ismeres, Szathmáry dr. azt is kérte, hogy az ő hivatalának személyzetét szaporítsák, mert mai munkakörével a rendkívül felhalmozódott munkát ellátni nem tudja. *Ezt a kérelmet a tanács nem teljesíti*, valamint nem tartotta szükségesnek azt sem, hogy helyettesítet rendeljen ki a rendőrbíró részére és a jelenlegi állapot fenntartását határozta el. Ugyancsak a tanács mai ülésén került szóba a régi hivatalos helyiségek bővítése is. Többféle terv merült fel, így többek között az, hogy az anyakönyvi hivatalt a városházából kiköltöztessék és a pénzügyi palotában most üresen álló három helyiséget vegye bérbe a város az anyakönyvi hivatal részére. Szóba került az is, hogy a katonai ügyosztály máshova helyeztessék és ennek helyiségei is a rendőrség részére foglaltassanak. Azonban a tanács végül arra az álláspontra helyezkedett, hogy most a helyiségek kérdésében egyáltalában nem dönt, mert egyéven belül ugyis új helyzet elé kerül a város és a különálló laktanya építésének kérdésének feladatát akármilyen módon meg kell oldania. Lehet, hogy a mostani honvédegyeségi laktanya lesz átalakítható, lehet, hogy a kereskedelmi akadémia épülete áll majd rendelkezésre, de az sem kizárt dolog, hogy a Maros-utca végén, a mostani fetelek helyén egy teljesen új és csak a rendőrség céljait szolgáló épületet létesít majd a törvényhatóság.

TANÜGY.

Leánygimnázium, vagy felsőbb leányiskola.

— *Államsegély Aradnak.* —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, január 18.

Évekig küzdött a város ama könnyelműen tett ígéret beváltása ellen, hogy az aradi állami felsőbb leányiskola részére 800 ezer korona költséggel új épületet emel és ugyancsak megfelelő helyiségekbe költözteti az intézmény mellett működő internátust is. Mikor ezt a határozatot hozta a törvényhatósági bizottság, akkor az a hiedelem élt, hogyha Arad nem teljesíti a kultuszminiszter kívánságát és nem hoz áldozatokat az iskoláért, akkor azt más városba viszik. Hogy mennyire nem volt sürgős sem a tanügynök, sem a kultuszminiszternek az ügy elintézése, legjobb bizonyossága annak az, hogy az iskola még mindig Aradon van és remélhetőleg Aradon is fog maradni. Ez a remény azon alapszik, hogy Révy Ferenc, a felsőbb leányoktatás országos biztosa, miniszteri tanácsos, aki többször megvizsgálta az aradi felsőbb leányiskolát, arról értesítette a várost, hogy személyes tapasztalatból, de Guta József igazgató előterjesztéséből is arról győződött meg, hogy az intézet helyiségei szűkek, nem megfelelőek. De ha a város most elhatározná, hogy a régebbi költöztetéshez képest új épületet létesít, akkor ki tudna eszközölni a közoktatásügyi kormánytól megfelelő államsegélyt. Gyorsan kell cselekednie a városnak, írja a miniszteri tanácsos, mert az aradi iskolára Nagyvárad is reflektál, azonban természetesen, hogy Arad igényei elsősorban nyerjenek kielégítést.

A tanács ma tartott ülésén foglalkozott a miniszteri biztos leiratával és azt határozta, hogy a legközelebbi közgyűlésnek ebben a kérdésben előterjesztést tesz és kéri fogja az államsegélyt. Még ha a kormány az építkezési költségek tete-

mes részét vállalja is, akkor is körülbelül 4-500 ezer korona az az összeg, amely a város költségtérítését terhelné. Nem lehet sekinnek sem elvenetése az ellen, hogy Aradon a felsőbb leányoktatásnak megfelelő hajléka legyen, azonban tudva azt, hogy a kultuszminiszteriumban éppen most foglalkoznak a *leány reálgimnáziumok kérdésének* a megvalósításával és amint azt az Aradi Közlöny megírta, éppen Arad is a városok sorában van, amelyek, mint ilyen felsőbb tanintézetek székhelyei vannak kiszemelve. Elsietettnek kellene mondanunk azt a lépést, ha a város előbb határozná el az építkezést, mielőtt meggyőződik arról, vajon a miniszter Aradon leánygimnáziumot létesít-e?

A mai felsőbb leányiskola csonka intézmény, amiért valami tulajdonos lelkesülni nem lehet. Nem nevei semmiféle kenyérkereseti pályára, azonban egy teljes nyolc osztályú felsőbb leányiskola, a leánygimnázium, amely érettségi vizsgával megnyitja az utat a nők részére az egyetemhez is, megérdemli még a nagyobb áldozatot is.

A meggyanusított román püspök.

(Milliók biztosítási díjak. — Pap I. János nyilatkozatai.)

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, január 18.

Mindig érdekes közéleti és politikai esemény volt az Aradon lefolyt román zsinati ülés. Még néhány hét választja el az aradi és megyebeli románságot ettől a fontos eseménytől, azonban már is arról beszélnek, mivel tegyük különösen nevezetessé ezt a zsinatot. Az aradi románság körében napok óta hallani olyan híreket, hogy Papp I. János román püspök ellen az aradi szentszékek néhány hét múlva megtartandó ülésén támadást szándékoznak intézni az a csoport, amely a püspök ellen hadjáratot szervez. Akik a támadást előkészítik, azok a püspöknek egy nevezetes ténykedését akarják nyilvánosságra hozni a zsinaton. Mintegy másfél esztendővel ezelőtt megalakult Nagyszébenben az *Általános Biztosító Bank Részvénytársaság* című román biztosító intézet, melyet azért alapítottak, hogy a román intézmények és magánosok ott kössenek biztosításokat. Az aradi szentszék területén levő egyházi javak biztosítása éppen abban az időben volt esedékes, mikor ez a román biztosító intézet megalakult. Arra számított a vezetőség, hogy Papp I. János román püspök bizonyosan a román intézetnél fogja biztosítani az ingatlanokat: iskolákat, templomokat és egyéb egyházi épületeket. A biztosítási összeg több millióra rug. Legnagyobb meglepetésükre azonban az aradi román püspök az Adria biztosító társasággal kötött szerződést és így nem a román intézetet gyarapította. Ezért akarják megtámadni a püspököt és felelősségre kívánják vonni, hogy milyen különös oka lehetett Papp I. Jánosnak az Adriával ilyen nagy üzletet kötni.

Ma felkerestük Papp I. Jánost és megkérdeztük, mi a véleménye az ellene szervezett ellenzéki csoport készülő támadásáról? A püspök ingerült hangon vágott közbe kérdésünknek:

— *Nem is állok velük szóba!*

— De mégis helyes volna, ha méltóságod reflektálna a támadásokra, mert a városi románság és magyarság körében esetleg kellemetlen hírek kerülnek forgalomba.

A püspök még mindig haragosan szólt:

— *Én nem törődöm a várossal, én nem törődöm az emberekkel.*

— Mégis mi oka lehet annak, hogy méltóságod az Adriát és nem a román intézetet támogatta? Mennyi összegű biztosítást kötött az Adriával és milyen volt annak az ajánlata?

A püspök rövid gondolkodás után ezt mondotta:

— *Én pontosan nem emlékezem a számadatokra, annyit azonban mondhatok, hogy az Adria sokkal többet fizet, mint a román biztosító intézet. Ezért tartottam helyesebbnek azszal megkötni a szerződést.*

— *És mit szól méltóságod a gyanusítottakhoz?*

— *Engem hiába gyanusítanak, az én lelkiismeretem tiszta. Én tisztán állok ugy ebben, mint más egyházi kérdésekben hivatásom előtt és engem nem lehet befeketíteni. Különbben is szemébe nézek a zsinaton annak a támadásnak és majd megfelelek rá. Nem tudom, mit akarnak újra, hiszen a legutóbbi zsinaton már röviden érintették ezt a kérdést.*

A püspök ezután szóba hozta az *Aradi Közlönynek* a vármegye közigazgatási bizottsági üléséről szóló legutóbbi tudósítását. A tudósításban ugyanis ismertették Varjassy Árpád tanfelügyelőnek azt az előterjesztését, mely szerint a nagyhalmgyi és kishalmgyi iskolákban az egyházi főhatóság nem szerezte be a magyar térképeket.

— *Tessék megírni* — mondta a püspök — *hogy Varjassy tanfelügyelő ur tévesen állítja ezt, mert a tanszerek beszerzése nem az egyházi főhatóságnak, hanem az egyházközségnek a feladata. Mielőtt a tanfelügyelő ur támadna bennünket, előbb szerezzen tőlünk információkat. A valóság az, hogy a mi egyházmegyénk nagyon szegény és a legjobb akarat mellett sem tudná beszerezni a kívánt tanszereket.*

— *Hisz az állam megfelelő segélyben részesíti a román iskolákat — szöveztünk közbe.*

— *Az állam nem ad eleget, csináljon az állam iskolákat, akkor majd nem lesznek hiányok.*

— *De méltóságos uram, ha az állam minden aradmegyei községben iskolát állít fel, akkor a románok rövid időn belül magyarokká válnak, mert a magyar állami iskolákban nem tanítanak románul, csak magyarul és a román gyerekek elfelejtik a román nyelvet.*

— *Ettől mi nem félünk. A románokból sohasem lesznek magyarok. A román gyerek otthon gyakorolja magát anyanyelvében és ezt sohase fogja elfelejteni.*

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) *Meghívás.* Az aradi polgári jótékony egyesület február hó 2-án délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében tartja rendez évi közgyűlését, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja: *Sarlot* Domokos egyesületi elnök. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. A titkár bemutatja az évi jelentést. 3. A pénztáros és számvizsgálók jelentése. 4. Alelnök-választás. 5. A számvizsgálók megválasztása. 6. Indítványok.

(*) *Az Aradi Kereskedők Köre* január 21-én, kedden este 9 órakor, a kör helyiségében (Tabajdy Károly u. 1. sz. I. em) Felolvasó estét rendez, a melyen dr. Krenner Miklós főreáliskolai tanár tart előadást: „Gazdasági válságok az ujkori történelemben” gondolatkörrrel. A felolvasóestére az Aradi Kereskedők Köre tagjait, valamint az általuk bevezetett vendégeket szívesen látják.

(*) *A III. ker. Polgári Kör* a hó 21-én este fél 8 órakor, saját helyiségében (Illés-utca 75.) rendkívüli választmányi ülést tart.

Az aradi utcák szépítése.

Uj faültetvények.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Madardal, fa és virág mind nagyobb teret kezdenek hódítani Arad város közigazgatásában, amióta a parkok, az utcák fásítása és a városi kertészet kérdései igen széles rétegek érdeklődésének tárgyai. A város park-bizottsága tartott ma ülést Lócs Rezső elnöklésével és míg máskor mindössze néhány percnyi türelemre voltak csak kaphatók a bizottsági tagok, addig ma egy teljes órát szenteltek olyan kérdéseknek, melyek a város szépítését, csinosisát szolgálják.

Az aradi képző- és iparművészeti társulat érdekes beadványával kapcsolatosan hozott bizonyára általánosan megnyugtató határozatot a bizottság. A társulat azt kéri, hogy gömbkákókat jövőben a város többé ne ültessen el utcáin. Éveken át folyt a sajtóban és a közönség körében a vita eme fák körül és míg a publikum hangosan is kifejezést adott annak, hogy neki e fák nem tetszenek, a város kitartóan ragaszkodott hozzájuk. A parkbizottság ma kimondotta, hogy ezentúl csak az olyan keskeny utcákba kerül gömbkák, ahol nagyobb fajta fát ültetni nem lehet, már pedig a város valamennyi utcáját be kell fásítani. Tekintettel lesznek arra is, hogy első sorban mézélő fákkal szegélyezzék a járdákat és a tanács tegnap fel is irt a földmivélségi miniszterhez, akitől kistermetű hársakat, szoforákat és szurtos akácokat kért.

A bizottság tagjai parasztkodtak a folyton elcsenevessződő fák miatt.

— Részben az az oka a pusztulásnak — jelentette az elnök — hogy a föld át van itatva gázzal. Másrészt pedig igen sok esetben szándékos rosszakarattal mutatkozik a közönség részéről, mert a tanácsnak tudomása van arról, hogy a háztulajdonosok sóvízzel és egyéb ártó szerrel öntözik a fa gyökerét, hogy elpusztuljon.

Lukácsy Lajos írásban tett panaszt a parkok sűrű bozótajainak vandál pusztítása miatt, amelynek az a következménye, hogy az ott fészkelő fülemiléket is elfűzik. A bizottság elhatározta, hogy próbaképpen a Salacz-parkban levő legszebb fenyőcsoportot drótkerítéssel veszi körül.

A Kossuth Lajos utca rendetlenül ültetett fáit, a Nagy Sándor-utca szederfáit kivágják és helyükbe szoforákat ültetnek, míg eperfákat ezentúl csak a város periferiáin tűr meg a város.

Ugyancsak szoforákat ültetnek a Radnai-utca és a Schweidel József-utcában is.

A Teleky-utca több háztulajdonosának, Kell Lipót dr. és társainak kérelmére az új görög katolikus templom előtti térre gömbkákókat ültetnek.

Lócs tanácsnok bejelentette, hogy a befűgyminiszter jóváhagyta a városi kertészetéről alkotott szabályrendeletet, mely szerint a város azt, mint hasznosított területet, köteles kezelni. Árjegyzéket készített a tanács és ezt széles körben terjeszti.

— Rosszul eszelekedett a város — mondotta Schwarcz Zsigmond, hogy eszéltal polgárainak válik konkurencsávé.

— Az ilyen irányú támadásokkal szemben most már kötelességem kijelenteni, — felelte az elnök — hogy az az állítás teljesen alaptalan. A kertészet olyan olcsón adja a terményeit, hogy az összes aradi kertészek és virágkereskedők a várostól vásárolnak és tetemes haszonnal adják el a közönségnek. A mi kertésztűnknek csak az a célja, hogy jövedelme által a város költségvetéséből kikerüljön az a tétel, amit eddig a törvényhatóság reá fordított. Ha ezt elérjük, akkor még olcsóbbak leszünk, mint most vagyunk.

— Ha ez úgy van, — szólott Schwarcz — akkor jól van.

A bizottság elfogadta az árjegyzéket és felhatalmazta az elnököt, hogy azt minél szélesebb körben tegye ismertté.

Végül a kulturpalota környékének parkirozására Szabó Károly városi kertész által készített vázlatot tekintette meg a bizottság és azt jóváhagyta. A palota körül a Baros és Salacz parkot egy francia kert köti majd össze, melynek közepén egy ut vezet a Marospartra. Az utat virágültetvények szelítik meg és az egy fehér márványból készülő díszes lépcsővel fejeződik be.

Világvárosi rabszolgák.

(Nyomorgó magyarok Berlinben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Berlin, január 18.

Nagyon szerencsétlen, sajnálatra méltó emberekről szól ez a néhány sor: világvárosi, rabszolgákról, akik keservesen, sápadtan, reménytelenül kinlódnak a mindennapi kenyérért, a létért.

Százával járják Berlinben az olyan ember, aki inainak minden megfeszítésével sem tud magának existenciát találni, akinek jó alakja, rendes külseje, tisztas megjelenése van, s még sem talál munkát és módot, hogy szája elé, teremtsen a legszükségesebb falatot. És ezek az emberek legvégül olyan ajtóknál találkoznak, melyek mögött a legnehezebb, a legsorvasztóbb munka vár rájuk.

Ha röviden ideírom, hogy: *cimirodák* — Önök talán meg sem hökkennek, mert halvány fogalmuk sincs arról: mit és mennyi kint, keserűséget jelent ez a szó; no de a következőkben el fogom szépen sorrendjében mondani a tapasztalataimat ezekről a cimirodákról, mert reánk, magyarokra, is némi érdekeltséggel áll az ügy.

Cimiroda. Piszkos, mosdatlan fészek; mocskos fapadok, lesorvadó arcok, sok-sok egymás mellett és szemközt. Rendszerint fiatal emberek, a huszon fölül, a negyvenen alul.

Az a cimiroda, melyben e sorok írója betekintett, egy Hartmann-féle pilula-gyáré. Érdeklődő nem igen juthat be a kapun, szigorúan ügyelnek rá, nehogy az ajánlkozónak előre elvegyék a kedvüket. Magam is csak a rendes formalitásokkal jelentkezhettem felvételeire.

— Tessék felmenni — mondták, midőn már angassálva voltam —; odaönt kap az ur tollat, borítékot és listát, tessék írni, 1000 darabért 6 márka jár.

Belépek a cimirodába. Fülledt, bűzös, elhasznált levegő csap meg és egy szigorú, markáns ur; ez a rabszolga-felügyelő, gondolom magamban. Tényleg az.

Vesse le a kabátját, mondja, itt a kuverta és a toll és a cimlista, tessék dolgozni, de rendszeren és olvashatóan, mert különben nem használhatjuk.

Megigérttem, hogy teljes megelégedésre fogok dolgozni s már neki is fogtam a munkának. Lassan haladtam, mert a szemmel titokban — természetesen, hogy titokban — figyelgettem a mellettem ülő megörnyedt rabszolga-hadra.

Megborzongtam. Félkörre görnyedve dültek rá az asztalra, a kezük végigrajzolódott a fehér borítékokon s az ujjuk alatt seregett a sietős, megkergetett toll.

Ezek az emberek reggeli nyolc óra óta ülnek itt. Este 6-ig. Délben?... Nem, délben is dolgoznak, csak 1 órakor kapnak egy szabad negyedórát, hogy egyenek valamit. Csak valamit, hideget, amit magukkal hoztak; az ölükbe teregetnek egy papírost és harapják a kenyeret... és — akinek jobban megy a dolga — egy darabka száraz húst, vagy sajtot. Aztán csöngetnek egyet, szigorúat, parancsolót — az emberi gépek tovább sercegnék végig a rengeteg borítékhalmozaton.

En közben — másfélórai szemlélődés után — megírtam 50 borítékot. Nem emlékszem pontosan a címekre, magyar nevek, falvak és városok voltak.

Hogy mi kerül ezekbe a borítékokba? — ezt máig sem tudom; bizonyára reklámok, vagy reklámlevelek. No de ez reám már nem fontos. Ez már más ember munkája.

Odavittem a borítékokat a rabszolga-felügyelőnek.

— Tessék — szólottam — nem bírom tovább, elmegyek.

A pénztárnál 30 pfenniget kaptam. Odaadtam a portásnak, mert rám segítette a kabátomat.

Kivül voltam.

Akik bent maradtak: a félretaposott existenciák legvegyesebb kollektója. Nagyon sok a magyar. Egy feketehajú, rossz ruhájú, sápadt fiatal ember azt mondotta, hogy négy hónapja van itt, épen hogy meg tud élni s azért jött ide, mert egy éve hasztalan keresett állást Berlinben; — *Budapestről pedig ki van tiltva.* Egy másik: gondatlanul fészült, *szőke magyar. Temesmegyéből való, otthon jó hivatala volt,* de nem volt nyugta, ki akart jönni ide, s midőn utolsó megtakarított fillérjét is elélté — idejutott. Tengődik.

A legtöbbnek ez a rövid összefoglalója s a legtöbbnek az a megsiratni valója, hogy otthon elhagyta a biztos állást és megélhetést. Most címetek irnak, rabszolgái egy-egy ilyen cégnek, mely vasmarkában és sorvasztó munkában fogja őket, abban a biztos és fölényes tudatban, hogy tetszés szerint veheti a vérüket.

Végzetül pedig konstatiálom, hogy több száz ilyen magyar fiatal ember robotol hasonló módon kenyér után Berlinben. Végignyargalják a szenvedések és kinlódások minden kálváriáját, pincéreké lesznek, ajtónállóká, cimirokká és eszékjgpcuolóká Aschingernél — csak azért, mert itthon nem volt maradásuk.

Ezért írtam ismételtén az *Aradi Közlöny*-ben ezekről a szájalmas emberekről, ezért festettem meg ezt a sötét és szomorúan őszinte képet: magyar fiatal emberjeink okuljanak maradjanak szépen otthon, legalább is azok, akik biztos és komoly terv nélkül hagyják el nyugodt, kilátásos pozíciójukat.

Brázay Emil.

MULATSÁGOK

(=) **A Katolikus Kör második délutánja.** Az Autonom Katolikus Kör jövő vasárnap, január 26-án fogja megtartani az idényben második délutánját a Központi szálloda nagytermében. Az előjelek után ítélve ez sem fog a körnek jól sikerült zsúrjai mögött maradni, sőt amennyiben a farsangi kedélyesség jegyében van tervezve, a többiekét még fölül is fogja mulni. A klasszikus zeneszámok mellett vig jelenetek, bohókás előadások fogják a műsor számait betölteni, melynek sikeréért a rendezőség mindent megtesz. A műsor előtt tea és este valószínűleg tánc is lesz. A zsúr iránt széles körökben máris általános nagy érdeklődés mutatkozik.

(=) **A kereskedelmi utazók estélye.** Azon szokatlan lelkesedést, melylyel egy február 8-án tartandó utazó-estély tervét fogadták, ambiciós munkálkodás és az est sikerének és fényének emelésére irányuló szorgos rendezés váltotta fel. A rendezőbizottság állandóan permanenciában van és a felvetődő újabb ötletek minél hatásosabb megoldására törekszik. Több ismert fővárosi művész és író szólított már fel az egyesület szereplésére és remélhető, hogy a rendezőség ezen munkálkodása is sikerrel fog járni, mely esetben az estély Arad város egyik irodalmi eseménye is lesz. A műsor — melyet a jövő héten ad közre a rendezőség — minden egyes számában oly kiváló és szépet nyújt, hogy annak sikere már összeállításánál fogva is remélhető. A tombolához már most érkeznek a szebbnél-szebb tárgyak és oly óriási mennyiségben, hogy a rendezőség képes lesz ama ígérteket betartani, miszerint minden eladott tombolajegy nyerni fog. Az estély szigorúan zárkörű és azon csak a meghívottak vehetnek részt.

Pallós Ignác millió csalásai.

— Egy vállalkozó bűnlajstroma. — Letartóztatás Budapesten. — Aradi ügynökből nagystilű szélhámos —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

A budapesti rendőrség olyan nagyszabású csalás ügyében folytat nyomozást, amely ritkítja a pártját az európai rendőrség bűnlajstromában. Nem kisebb összegről van ugyanis szó, mint *hat-nyolc millió koronáról*, amelyet egy vállalkozó sikasztott el, akinek viselt dolgai már több ízben foglalkoztatták a hatóságokat, de mindig sikerült a dolgát úgy elintéznie, hogy nem történhetett baja.

A bűnös Pallós Ignác aradi születésű negyvenhat éves vállalkozó, aki egyike volt az ország legnagyobb vállalkozóinak. Több kavicsbányája és gőztéglagyára volt, amelyekben rengeleg sok munkást alkalmazott. Pallós a Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaságának belügyi ügyvivő tagja, azonkívül a temesvár-varjasi és a mocsolád-tab-siófoki helyiérdekű vasutak igazgatója volt.

Az egyik följelentést az államvasutak igazgatósága, a másikat a temesvár-varjasi helyiérdekű vasut igazgatósága, a harmadikat pedig a mocsolád-tab-siófoki helyiérdekű vasut igazgatósága tette el. Pallóst e följelentések alapján *előzetes letartóztatásba vették* és ma délután megkezdték részletes kihallgatását, úgy, hogy holnap, vagy holnapután eldől, vajon fogva marad-e vagy sem.

Pallósék Aradon és Budapesten.

A most letartóztatott Pallós Ignác aradi származású ember s itt még mindig igen sokan emlékeznek rá.

Atyjának, Pollák Izidornak korcsmája volt Aradon, de korán elhalt s így két gyermekét, Armin és Ignácot özvegye nevelte fel, aki férje halála után mérszárusítással kereste kenyerét.

Idősebb fia, Armin itt végezte középiskoláit s azután Budapestre ment az egyetemre. Ignác csak elemi iskolákat végzett. Pallós Armin mindössze egy fél évet töltött az egyetemen és azután a Haas és Deutsch vasutépítkezési vállalkozó cég szolgálatába lépett. A cég abban az időben Magyarországon a legnagyobb volt, de miután a szegedi Tisza rakpart építkezése körül visszaéléseket követett el, kizárták az állami árlejtésekből.

Ez röviddel azután történt, hogy Pallós a cég szolgálatába lépett. S épen ez a körülmény alapította meg Pallós szerencsését. Az állami vállalkozásokból kizárt cég ugyanis most Pallós Armin nevében pályázott s Pallós, mint strohmann, előkelő ösmerekségekre, kitűnő összeköttetésekre tett szert.

Később a Haas és Deutsch cég teljesen tönkrement s ekkor Pallós, akinek némi megtakarított pénze volt, vette át a cég vállalkozásait, üzleteit. Pallósnak kedvezett a szerencse, csakhamar tekintélyes vagyonra tett szert s egyszerre négy öt horribilis vállalatba fogott. A szerencsés Pallós rokonairól sem feledkezett meg: valamennyinek juttatott a vállalkozásoknál egy-egy pénztárosi, felügyelői, vagy valami más állást.

Elsősorban természetesen öcsését vette magához. Pallós Ignác előbb csak alkalmazottja volt a Pallós cégnek, később bátyja társává fogadta. Mint bátyjának társa Pallós Ignác is megszerezte azokat az összeköttetéseket, amelyek az ő metierjékben rendkívül szükségesek voltak s miután az

ismeretségek már megvoltak, — kilépett a Pallós Armin cégből s önállósította magát.

Eleinte ő is szerencsésen operált, vagy legalább is el tudta hitetni az emberekkel, hogy a vagyonszerzés útján halad. Tény az, hogy sokat keresett, de rendkívül sokat költött. Tíz tizenkét szobás, pazar eleganciával berendezett lakást tartott Budapesten s költséges szeszvedélyeknek hódolt.

Pallós Ignácnak volt egy aradmegyei vállalata is. Néhány év előtt Győrön egy kavicsbányát vásárolt állítólag 20,000 koronáért. A bánya kihasználására azután egy 400,000 koronás alaptőkéjű részvénytársaságot szervezett. A részvénytársaságról elég annyi — hogy az igazgatók, felügyelő-bizottsági tagok, tisztviselők, sőt a részvényesek is mind a Pallós család tagjainak sorából kerültek ki. Hir szerint Pallós a kavicsbánya részvényeket, amelyekre befizetés nem is történt, Budapesten 100,000 koronáért elzálogosította.

Pallós manipulációja.

Pallós bűnlajstroma a következő: A temesvár-varjasi helyiérdekű vasut részvénytársasága följelentést tett Pallós Ignác ellen. A följelentésben elmondotta a részvénytársaság igazgatósága, hogy egy londoni cég az *Investment Registry Limited* a temesvár-varjasi helyiérdekű vasut részvénytársaságtól 9959 darab részvényt vásárolt darabonként kétszáz koronáért. A részvények díja fejében az angol csoport 1,464,000 koronát fizetett ki készpénzben Pallósnak. Az angol társaság azonban úgy állapodott meg a temesvár-varjasi vasut részvénytársasággal, hogy a részvények kicserélését nem évenként kell eszközölni, amint a részvények lejáratá szölt, hanem az Angolországban divó szokás szerint *félévenként járnak le* a részvények szelvényei.

A mikor a fél év letelt, Pallós átvette a részvényeket az angol társaságtól, letéti jegyeket adott róluk, a melyeket az angolok kívársága szerint féléves lejáratnál állított ki. Pallós ezt a körülményt használta fel a család elkövetésére. Neki ugyanis a részvénytársaságról be kellett számolnia azokról a részvényekről, a melyeket átvevő Pallós azonban ezeket a részvényeket *elzálogosította és helyettük másikat nyomtatott*. Ezeket a hamis részvényeket ugyanolyan sorszámmal látta el, mint az eredetieket és a mikor a közgyűlésen be kellett mutatni az eredeti részvényeket, úgy segített magán, hogy ezeket az utána nyomottakat mutatta be. Ezt olyan módon tette, hogy *egy közjegyzővel igazoltatta, hogy megvan a 9959 darab részvény és erről okiratot kapott*. A közjegyző természetesen nem tudhatta, hogy a neki bemutatott részvények sem az eredetiek, hanem hamisítottak. A közgyűlés ilyenformán rendben lévőnek találta a dolgot, mert *arra nem gondolt, hogy utánnyomás történt volna*. Pallós azonban ennél még tovább ment, mert a mikor a közgyűlésnek vége volt, a *hamisított részvényeket is elzálogosította*.

A másik följelentő a mocsolád-tab-siófoki helyiérdekű vasut részvénytársaság igazgatósága, mely följelentésében elmondja, hogy e vasúti vállalkozáshoz, melynek téglagyára és kavicsbányái is vannak, egy angol pénzesoport 17 000 darab részvényt jár t hozzá, egyenként 200 korona értékben, a mi összesen 3,400,000 korona hozzájárulást jelent. Ebből az angolok csak 2,400,000 koronát fizettek be, egy millióval még tartoznak. Mivel ezeknek a részvényeknek a szelvényei egy évre szólnak, az angol közönség pedig fél évi szelvényekhez van szokva, az első fél év vége felé beküldték a részvényeket a szelvények beváltása céljából Pallósnak. Pallós a 17,000 darab részvény helyett letéti jegyeket küldött és 17,000 darab új részvényt nyomtatott, ugyanoly számmal, mint a minők a régiéek voltak; az eredeti részvényeket elzálogosította, a hamisítottakat pedig eredetiek

gyanánt bemutatta a közgyűlésnek, mely a dolgot rendben találta. A közgyűlés után Pallós természetesen a hamisított részvényeket is elzálogosította.

Az államvasutak igazgatósága is följelentést tett, hogy Pallós a temesvár-varjasi helyi érdekű vasutól fölvevő 200 000 korona jövedelmet s elszikkasztotta, ahelyett, hogy kötelelességszerűen a vasutat kezelő államvasuti igazgatósághoz beszállította volna. Ugyanennek a vasutnak a terhére 161.000 korona váltót is hamisított, melyet a Prager Eskomptbank G. m. b. H. cégnél leszámítottatott. Ezt a pénzt Pallós a saját céljaira fordította. Mikor ez az üzlet sikerült, ugyanennek a vasutnak a terhére még 284 000 korona értékű váltót hamisított és ezeket különböző pénzintézeteknél számítottatta le.

A kavics-szállítás is jól jövedelmezett Pallósnak. Egyebek között a szegedi üzletvezetőségnek is szállított kavicsot. Mikor a szegedi üzletvezetőséget kettéválasztották, Pallós az üzletvezetőségtől járó követelését százezer koronáért leszámította a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál. Azután lement Temesvárra, az új üzletvezetőséghez és az új üzletvezetőség területére szállított kavicsért fölvevő 30.000 koronát, elhallgatva, hogy ez a követelése is benne volt már abban a 100.000 koronában, melyet a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál már leszámítottatott.

Más bűnök.

— A család végösszege. —

Pallósnak apróbb bűnei közé tartozik, hogy a mocsolád-tab-siófoki vasutnak 27.000 korona tartalékalapját egyszerűen *elsikkasztotta*. Ugyanennek a vasutnak azonban egy 1,670,000 korona összegre rugó bevételét is magáncéljaira fordította.

Ezzel még nincs kimerítve a szikkasztásoknak, csalásoknak és hűtlen kezelésnek az a hosszú sora, mellyel Pallóst vádolják. Mindent a sok csalást természetesen csak úgy követhette el, ha cinkostársai voltak, — nevezetesen, ha a vezetése alatt álló vállalatok némely főtisztviselője összejátszott vele. A vizsgálatot természetesen ebben az irányban is kiterjesztik.

Az e bűnrónikában említett vállalatokon kívül Pallós hozta létre még a tóketerebesi, a gálszécs-varannói, s a rad romhányi vasutat, valamint egész sereg téglagyárat és kavicsbányát.

A megkárosított intézetek között legnagyobb összegekkel a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* és a *Budapesti Kereskedelmi Hitelintézet* részvénytársaság szerepe.

Délután 4 órakor kezdte meg Pallós kihallgatását Szentiványi rendőrfogalmazó, amely még késő este tartott. Annyit meglehet állapítani, hogy vele együtt még két cégvezetőt fognak előzetes letartóztatásba helyezni: *Barta Mihályt* és egy *Somlyó* nevű cégvezetőjét, akiket este hoztak be a rendőrségre. A család végösszege eddig *nyolc millió korona*. Suttognak arról is, hogy Várady Zsigmond Pallós manipulációja miatt lett öngyilkos, de ez nagyon valószínűtlen. Várady ugyan ügyvédje volt Pallósnak, azonban nem valószínű, hogy készpénzt adott volna a csalónak, vagy pedig a vállalataiban részes lett volna Várady.

Budapestről jelentik éjjel: A rendőrség este 10 órakor a Pallós vállalatnak prokuristáját: *Barthát* és *Somló Arnold* hivatalnokokat letartóztatta. Mindkettőről kiderült, hogy ők Pallósnak hamisításaiban és manipulációiban résztvettek. A kihallgatás alkalmával ezt tagadták. Azt mondták, hogy őket Pallós felbujtatta ezekre a cselekményekre, azonban az üzleti könyvekből kiderült, hogy a csalásokból és manipulációkból, amelyeket Pallós követett el, *províziót kaptak*.

VÁROS ÉS MEGYE

Az eltűnt faszállítmány. Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok bejelentette ma a tanácsnak, hogy a város címére egy aradi fakereskedő által feladott waggon fa a vasuton eltűnt. A tanács felatalmazta a tiszti ügyészséget, hogy az állam vasutak ellen kárterítési pört indítson.

Elutasított kérelem. Ismertettük Dízsa B. Semu makói aszfaltvállalkozónak a Varjassy Lajos-utca burkolására vonatkozó ajánlatát. A tanács ma foglalkozott vele, s minthogy a vállalkozó feltételei szerint oly rizikóval járna megbízatalása, melyért felelősséget nem lehet vállalni, a tanács elutasította az ajánlatot s nem is terjeszti azt a közgyűlés elé.

A fa- és fémpariskola igazgatói lakásának kifestésére árlejtést irt ki a tanács, melyre négy ajánlat érkezett be. Schmitt Lajos 511 koronát, Braun Semu 533 koronáért, Glück József 596 koronát, Bräuner Vilmos 481 koronát kér, de tíz százalék engedélyt is ad. A tanács az utóbbit bizta meg a munkával.

Megtagadott számlakifizetés. Nem mindennapi ügy foglalkoztatta ma Arad város tanácsát. Scheibel Vilmos aradi vízvezeték berendező cég a Tabajdy-utcai polgári leányiskolában végzett vízvezetési munkát Arad város tanácsának megbízásából. A munkálat ára 1200 korona volt, azonban Scheibel 2100 koronáról terjesztett be számlát, mert a meghatározott munkán kívül is kellett dolgoznia, pótmunkát végeznie az iskolánál. Ezt a pótmunkát az ellenőrző városi mérnök utasítása alapján teljesítette. Scheibel betervezett számláját a mai tanács ülésén vizagálták fölül és Kovács Vince kulturatanácsnok konstatálta a 900 koronás túlmunkát.

— A tanácsnak erről a túlmunkáról — mondta Kovács Vince — nem volt tudomása. Helyes volna, ha megvizsgálnánk, hogy ki a hibás? Nézetem szerint a mérnöknek jelentést kellett volna tenni a tanácshoz. Indítványozom, hogy a tanács ne utalványozza ezt a 900 koronát.

Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok szerint a polgármesternek felelőssé kellene tenni az ilyen eljárásért az illető ellenőrző mérnököt. A vállalkozóval szemben nem lehet eljárni, mert ő a mérnök utasítása alapján egész jóhiszeműen végezte ezt a túlmunkát. Szerinte a tanácsnak utalványozni kell ezt a 900 koronát, mert nem deza vuálhatják a mérnököt. Az ellenőrző mérnök ellen astán a polgármester megfelelő módon járhat el.

Vannay Gyula és Angel István dr. nak a: volt a véleménye, hogy a tanács ne utalványozza ki a vállalkozónak a 900 koronát. A vállalkozó a városi tanácstól kapja a munkára a megbízatást, tehát csakis a tanácstól fogadhat el a pótmunkára is utasítást. A mérnök fölhatalmazása az ilyen pótmunkáknál nem elég.

A tanács akceptálta ezt az érvelést és a 900 koronát kiutalásdát megtagadta.

A gyermekkorház fűtése. Visky Pál dr. a gyermekkorház igazgatója körülbelül két esztendeje felhívta a város figyelmét arra, hogy a gyermekkorház fertőtlenítő pavillonjában rossz a fűtés, mert a kályhák nem megfelelőek arra a célra. Javaslattal is tett arra kérvényezve, hogy a kórháznak ez a része láttas sők el központi fűtéssel. Az építészeti bizottság ki mondotta, hogy nem teljesíthető ez a kérés, mert nyolcszázharminczes korona költséget róna a városra. A tanács tekintettel arra, hogy a gyermekkorház új fertőtlenítő pavillonja nemsokára épülni fog, a kérdést levette a napirendről.

Megfelelőbb szabályrendelet. Az Aradi Állat és Egyesület a törvényhatóságtal alkotott ebtartásról szóló szabályrendelet egyes részletes szakaszait a belügyminiszterhez megváltoztatás céljából megfellebbezte. Kifogásolja a jelzett egyesület, hogy a hasznos célra szolgáló pl. hátrézési pályányírás stb. kutyák után is adót kell fizetni. Ezek adómentesek legyenek. Kifogásolja, hogy a kutyákra aktör is szájkosarat kell alkalmazni az

utcan, ha ebzárlat nincs. Kéri megtiltani, hogy tehervonatra kutyákat, amiként ez már minden modern nagy városban tiltva van — nálunk se legyen szabad használni. Kéri felvenni a szabályrendeletbe, hogy a gyepmester által elfogott kutyákat, azok tulajdonosai 24 órán belül az ebadó javára fizetendő bizonyos összegért kiválhassák. Kéri szabályozni, hogy a gyepmesterek a kutyákat nem miként most dróthurokkal fogják és ki nozzák, hanem miként már máshol is sodronyá lóval fogják el. Végül kér belügyminiszteri intézkedést arra nézve, hogy az elfogott kutyákat humánus módon pueztítsák el stb. Ugy értesülünk, hogy ezen szabályrendeletet az Állatvédő Egyesületen kívül még többen is megfellebbezték.

Törökország enged?

— Hírek Drinápoly átadásáról. —

Távírti tudósítás.

Konstantinápoly: Pallavicini örgróf a nagykövetek jelenlétében tegnap délután harmadfél órakor adta át Noradunghinnak a közös jegyzéket. A nagykövetek megállapodtak abban, hogy a jegyzéknek szó szerint való tartalmát nem fogják nyilvánosságra hozni, hanem ennek nyilvánosságára hozását a porta belátására bízzák.

Konstantinápoly: A portán tudják, hogy az együttes jegyzék bevezetését a német kormány kívánságára enyhébb formába öntötték. Németország tiltakozott az ellen is, hogy a jegyzékben arról szólnak, hogy Törökország ázsiai birtokait veszedelem fenyegeti. Németország tiltakozott továbbá a flottatüntetés ellen s ez az oka annak, hogy a jegyzékből ezt a fenyegetőzést kihagyták. A porta már ma el fogja küldeni válaszáat a nagyköveteknek s ez a válasz egyszerűen visszautasító lesz.

A háború és a béke.

Konstantinápoly: A szultán az együttes jegyzék átnyújtása után a nagyvezért hosszabb kihallgatásn fogadta. A szultán, aki Drinápoly átengedéséről még mindig nem akar hallani, több politikust, köztük az új török párt vezereit is, a palotába hívatta. Az új törökök és a katonai körök határozottan a háború folytatását akarják. A kormány nem enged meg az új török lapok megjelenését s ez még jobban felerősítette az elkeseredést Kiamil b. na ellen. Perát és Sztambul elárasztyák nyomtatványokkal, amelyekben a háború folytatását követelik. A háborúpárt urcai tüntetéseket készítenek. Kiamil b. na el van tökéltve, hogy a rendhábortók ellen a legszigorubb intézkedéseket fogja tenni.

London: Konstantinápolyból jelentik, hogy Sztambulban rémura'on van. Mult szerdán lázadás volt, amelyet a csapatok el tudtak ugyan fojtani, de attól félnek, hogy a rendzavarás meg fog ismétlődni.

Konstantinápoly: A török hadvezetőség megtett minden előkészületet a háború folytatására. Naponta katonai vonatok mennek löszerekkel és egyéb hadi anyagokkal a csatlaldzsal vonalra. Azok a tiszték, akik a fővárosban tartózkodnak, sürgős parancsot kaptak, hogy azonnal térjenek vissza ezredükhöz. A harctérről jött tiszték már ma visszautaztak Ugy beszélnek Konstantinápolyban a háború folytatásáról, mint befejezett tényről, ellenben a főváros diplomáciai köreibben biznak benne, hogy a porta megfogadja a hatalmak tanácát és bizonyos feltételek mellett le fog mondani Drinápolyról. Csütörtökön, tehát még a jegyzék átnyújtása előtt a német nagykövet hosszasan tanácskozott Kiamil pássával és a konferencia után ugy nyilatkozott, hogy a nagyvezir Drinápoly kérdésében már nem olyan makacs. A hadügyminiszter újabb tanácskozásokra fogja meghívni a csapat parancs-

nokokat és az ő véleményük alapján, melyet Nazim pása a kormány elé fog terjeszteni; dönt a minisztertanács egyrészt a nagyköveteknek adandó válasz, másrészt a háború folytatása, vagy a békekötés fölött, mert a döntés elsősorban katonai kérdésen fordul meg. A belügyminiszter ma intézkedett a fővárosban a rend fenntartásáról. Két nap óta termédek letartóztatás történik. Állítólag felfedeztek egy összeesküvést, amelynek részesei bombamerényletet terveztek a szultán palotája ellen.

Konstantinápoly: A porta a nagyhatalmak jegyzékére legkésőbb hétfő estig válaszolni fog. Mindenki azt hiszi, sőt meg is erősítik, hogy a kormány kifogja jelenteni: okvetlenül ragaszkodik Drinápolyhoz. Ellenben hajlandó más téren engedményeket tenni. Csakis, ha Drinápoly megmarad Törökország birtokában, hajlandó a porta tovább tárgyalni más engedményekről.

A török flotta veresége.

Athén: (Hivatalos jelentés.) A török flotta ma délelőtt kifutott a Dardanellákból, de a nyílt tengeren a görög flotta teljesen megsemmisítette. A tengerészetügyi kormány előtt nagy tömeg gyűlt egybe és várja a híreket.

A bolgár-román határkiigazítás.

Budapest: Take Jmescu román belügyminiszter ma Budapesten át Bukarestbe utazott.

London: A bolgár kormány a romániai határ kiigazítása dolgában a következő javaslatot tette:

As új határ egyenes vonalban Szilisztriától a Fekete tengerig fog menni oly pontig, amely a mostani határtól öt kilométernyire van. Ez a határkiigazítás Mangália román kikötőnek biztonságát jelentené. Magának Szilisztriának átengedését visszautasította Bulgária, de megígérte, hogy a román határon lévő összes erődítéseket le fogja rombolni. Ezenkívül megígérte, hogy a macedonai kuccoláhoknak autonóm jogokat fog adni.

Take Joneszku Londonból való elutazása előtt Daneviól azt az írott biztositást kapta, hogy Bulgária elvben hozzájárult a román határ kiigazításához.

Két új állam: Albánia és Athosz.

London: Olaszország és Ausztria és Magyarország diplomatái véglegesen megegyeztek Albánia határaitól s Németország ezt a megegyezést támogatja. A megállapodás értelmében a szövetségesek Üszkübt, Monaszirt, Ipeket, Koszovót, Köprilit, Prizrent és Janinát megkapják, ellenben Szkuteri és Dibra az albánoké lesz. Olaszország eredetileg azt javasolta, hogy Szkutarit a szövetségeseknek adják, de Ausztria és Magyarország tiltakozott az ellen, mert a lakosság túnyomó része albán.

A francia elnökválasztás következményei.

Párisból jelentik: Poincarénak elnökké történt megválasztása következtében megüresedett miniszterelnöki székét Briandnak adta Fallières mostani köztársasági elnök. Azt hiszik, hogy a kabinetben három új tag lesz. Briand nagy nehézségekkel fog találkozni, ha a radikálisok eddigi hangulata továbbra is megmarad. Valószínű, hogy a kabinet két radikális tagja, Burgeois és Steeg elhagyják helyüket, ami Briandnak nehézségeket fog okozni. Azonban Briand számol az eshetőségekkel és abban az esetben, ha Burgeois csak ugyan kilépne a kabinetből, a Konstantinápolyi követet, Bompardot bizza meg a külügyminiszterium vezetésével.

Uj kilépés a Kossuth-pártból.

— Az aradi népgyűlés. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Ma ismét rossz napja volt az ellenzéknek, melynek lapjai pedig nap nap után hasábokat tudnak regélni a munkapárt bomlásáról. A maiakkal együtt legalább ötvenre megy eddig a kerületekből a kormányhoz és a munkaparthoz intézett bizalmi feliratoknak a száma, melyek a kormány választójogi javaslatát helyeslik, ellenben a Kossuth-pártból ma újabb kilépés történt. Hartner Géza kuraszombati képviselő hagyta el a párt kötelekét, ezt azzal indokolván, hogy az ellenzék távolmaradását a választójogi vitától nem helyeselheti. A Justh-párti Földes Bélát a nagybányai választók gyengéd célzással figyelmeztették az ellenzék aktív irányu köteleseire, mire Földes fanyarul kertes táviratban válaszolt, mondván: közel az a nap, amikor az ellenzék ismét fölveheti a rendes parlamenti munkát. A koalíciónak egyébként állandó perpatvara van a szocialistákkal.

Tegnap a Nepszava szólította fel a Kossuth-pártot, ne töltsön sorait Bethlen István, ki egy újságikkban Tisza István választójogi álláspontjára helyezkedett, ma pedig ugyancsak a Nepszava elkeseredve közöl egy, a szélső radikalizmus elleni újságikkat olyan lapból, melyet Sággy és Gál Kossuth párti alelnökök szerkesztenek. Így fest a koalíció egysége.

Kik jönnek le Aradra?

Az általános választójog mellett demonstráló aradi népgyűlésre előzetesen egész sereg ellenzéki vezérférfiu lejárólát hirdették a népgyűlés egybehívói. Amint értesültünk az előre bejelentett vezetők közül a következők nem vesznek részt a népgyűlésen: *Károlyi Mihály* gróf, aki egyik nagynénje temetésére utazott el, *Justh Gyula*, akit még mindig orvosi tanács tilt el a népgyűlés izgalmaitól. Nem jön azonban Aradra a szocialista központ kiküldöttje *Bokányi Dezső* sem, hanem *Kunfi Zsigmond* fogja a pártvezetőséget képviselni. *Apponyi Albert* gróf és *Vászonyi Vilmos* az eddigi hírek szerint itt lesznek és felszólalnak a gyűlésen, kíséretükben pedig az ellenzék néhány kevésbé ismert képviselő tagja is megjelenik. A népgyűlést vasárnap délután három órakor a Fehér Kereszt nagytermében tartják meg.

A Ház ülése.

A képviselőház szerdai ülésén meg fogják választani azt a negyven tagu bizottságot, melyet a választójogi törvényjavaslat előzetes tárgyalására küldenek ki. Ebben a bizottságban a munkapárt elnöksége, régi gyakorlat szerint, helyet kinalta meg az ellenzéki pártokat is s erről levelet irt a pártok elnökeihez, *Kossuth Ferenc*hez, *Zichy Aladár* grórhoz és *Justh Gyulához*.

Az újságok megemlékeztek róla, hogy *Justh* fölbontatlanul visszautasította a meghívó levelet. *Kossuth Ferenc* és *Zichy Aladár* gróf azonban, ha tagadoan is, de válaszolai fogtak rá. *Ma Kossuth is, Zichy is kijelentette, hogy nem ad választ a munkapárti meghívásra, ebből szerintük a kormány és a többség megértheti, hogy az ellenzék a választójogi bizottságból épen úgy távol fog maradni, mint a parlament többi bizottságaiból.*

A bizottságban az ellenzéknek följajánlott helyeket így előeláthatóan a munkapárt tagjaival s azokkal az ellenzéki képviselőkkel fogják betölteni, a kik részt vesznek a parlament munkájában.

Kilépés a Kossuth pártból.

Hartner Géza országgyűlési képviselő *Kossuth Ferenc*hez, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt elnökéhez levelet intézett, amelyben a többi közt ezt mondja:

A legutóbbi napok eseményeivel egyetérteni, vagyis a párt határozatában, amely szerint a vá-

lasztójogról szóló törvényjavaslat képviselőházi tanácskozásában sem vesz részt, megnyugodni nem tudok. Szerény véleményem szerint a választójogi törvényjavaslat parlamenti tárgyalása alkalmával *mindenkinek lehetősége szerint részt kell venni, hogy az ország és a nemzet érdekében tudós törvényt alkothassunk.* Minthogy a párt felfogásommal és meggyőződésemmel ellenkező álláspontra helyezkedett, abból a konzekvenciákat levonom és a nagyméltóságod vezérlete alatt álló Kossuth-pártból *ezennel kilépek.*

A csanádi püspök aradi jogtanácsosa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Megirták a lapok, hogy *Lengyel Gyula* dr. aradi ügyvéd feljelentést adott be *Bedő Árpád* dr. aradi ügyvéd ellen az aradi ügyvédi kamaránál. A feljelentés tartalma szerint *Bedő* dr. nem folytatott három évig ügyvédjelölti gyakorlatot, amely nélkül pedig ügyvédi oklevelet nem lehet szerezni. *Lengyel* feljelentésében azt állította, hogy *Bedő* dr. Aradon városi tisztviselő volt az alatt az idő alatt, amíg egy győri ügyvédnél állítólag ügyvédjelölti gyakorlatot folytatott. Mivel egy embernek két helyen lehetetlen tartózkodni egy és ugyanazon időben, ezért *Lengyel* kétségbe vonja, hogy *Bedő* dr. egyáltalán folytatott volna ügyvédjelölti praxist. *Bedő* szerint az aradi ügyvédi kamara ezt a panaszt már két évvel ezelőtt visszautasította és szerinte *Lengyel Gyulának* ez az újabb feljelentése személyes viszálykodásukra vezethető vissza.

A két ügyvéd között ki-kítőrső konfliktusnak egyik kedves epizódja a következő:

Lengyel Gyula dr. tudvalevőleg a csanádi püspökség jogtanácsosa is. Amikor másfél évvel ezelőtt *Lengyel* dr. ezt a címet megkapta, ügyvédi cégtáblát készíttetett *P. J.* aradi kereskedő útján. A cégtáblán az ügyvéd így szerepel:

Dr. Lengyel Gyula

köz- és váltó-ügyvéd,
a csanádi püspökség jogtanácsosa.

A cégtábláért járó díjat — nem tudni miképp — *Lengyel* dr. nem fizette ki és amikor a kereskedő a küldőncöt egy alkalommal odaküldte, azt kikérgette. Ezért *P. J.* *Bedő Árpád* dr. útján pert indított a cégtábla összegének erejéig. Mivel *Bedő* dr. nem tudott olyan helyzetbe jutni, hogy *Lengyel* dr. lakásán foglaljon, más alapot igyekezett keresni a megítélt követelés biztosítására. *Bedő* úgy hallotta, hogy *Lengyel Gyula* társaságokban a következő kijelentéseket teszi:

— A püspöki jogtanácsosi szerep jövedelmet hajt nekem. A mellett hogy 1400 forint fix fizetése is van, a püspökség révén még elég sok pert is kapok.

P. J. ügyvédje elhatározta, hogy a püspöki jogtanácsosságot tartalmazó cégtábla ára fejében *leültja Lengyel Gyulának püspöki jogtanácsosi fizetését.* Hivatalosan megköreste tehát *Glattfelder Gyula* csanádi püspököt, hogy a megítélt összeget *Lengyel Gyula* fixfizetéséből vonja le. A püspök még nem válaszolt.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:	
Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Az öngyilkos képviselő utolsó tanácsa.

(Várady Zsigmond tragédiájának cskai.)

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 13.

Az egész sajtó nagy részvétellel emlékezett meg *Várady Zsigmond* haláláról. Mindenki sajnálja korai távozását és mindenki úgy emlékezik meg róla, mint aki a radikális választójog mellett exponálta magát. A szocialisták lapja is mint olyan embert bucsuztatja el *Váradyt*, aki egész pályafutását a demokrácia ügyéhez kötötte: már akkor hirdette az általános, egyenlő, titkos választójog szükségességét, mikor a polgári pártok még nemigen mozgolódtak ez irányban. Így állván a dolgok, érdekes az az utolsó tanács, amelyet az immár halott képviselő a szociáldemokratáknak és az ellenzéknek adott. Ez a tanács szerdán, két nappal az öngyilkosság előtt íródott *Szemmeringen* és a *Világ* című lap mai számában jelent meg. *Várady* a többi közt ezt írta:

A szociáldemokrata párt a választójogi javaslattal szemben a legszerencsétlenebb utra, a politikai sztrájk útjára lép. Ez az erőszak eszközeinek egyik legrosszabbika.

Fel kell emelni az ellen óvó és kérő szavunkat. Ez eszköz teljesen el fogja fordítani azok jóakarátát a munkások ügyétől, kik tiszta politikai idealizmusból szolgálták és szolgálnak az ügyet, a hála minden várása nélkül.

Azonfelül a kormányzat köteleességévé tenné, hogy a kezébe letett végrehajtó hatalmat a munkásság ellen fordítsa s az adott helyzet okozta kényszerűségből már is korlátozott gyülekezési jogot felfüggeszse és más irányokban is a társadalom megvédéséről gondoskodjék.

A munkásság a maga politikai jogait annál inkább fogja megkapni, minél tisztább és nemesebb eszközökkel küzd értük. Az általános sztrájk a nagy társadalomra káros eszköz. Tehát nem nemes.

Oda kellene járulnia a szövetszert ellenzékhez és a kérelem és rábeszélés minden eszközével kellene dolgoznia, hogy az ellenzék a politikai „haragszom réád”-od beszüntesse, a parlamenti erőszakoskodásnak véget vessen s legalább a választójogi reform tárgyalására a Házba bejőjön.

Ne higgye a munkásság, hogy a most meghozandó törvény után csakhamar új választóreform lesz remélhető. Minél sarkalatosabb, minél fontosabb és mélyrehatóbb egy törvény: annál komolyabb ereje lesz annak a szempontnak, mely a már megalkotott reform gyakorlati eredményének bevértését fogja hívani.

A monarchikus államok választójogának története erre számos példát mutat föl. Higgyenek a történelemnek.

A nemzet végleg kiábrándult az obstrukciós politikából és vissza akar térni a nyugodt, a valódi parlamenti tanácskozások régi rendjéhez. A ki ezt meg nem érti, azzal majd megérteti a nemzet.

A régi íge szerint: „a ki kard által vétkezik, kard által pusztul el.” Ha az ellenzék most is föntartja obstrukciós politikáját, az által fog elveszni. És ha a munkásság is követi az ellenzék példáját s a nyílt erőszak útjára lép: ez erőszak által csatáját hosszú időre elveszti.

(Hol a szívem?)

Egy ügyvéd olvasója az *Esti Újság*-nak írja a következő sorokat: Ériesültem *Várady Zsigmond* dr. országgyűlési képviselő öngyilkosságáról s arról, hogy a szívébe röpítette a gyilkos golyót.

Január kilencedikén találkoztam utoljára a királyi táblán *Várady* dr. rál, aki régi ismerősöm volt. Az első büntető szenátus *Eller Dezső*, a néhai budapesti királyi ügyész tragikus halálával foglalkozott, a kit, mint ismeretes, harmadéva a Városház utcában egy lazuhand sulyos deszka agyonütött. *Gezsterberger* Emil építőmester, királyi tanácsost, az elsőrendű vádlottat *Várady Zsigmond* védte, feltűnően sápadt volt az arca s beszéde alatt folyton a szívéhez kapkodott. Szónoki hévvel bizonyította védettje ártatlanságát s látzott, hogy védelmére alaposan elkészült. A beszéd végén azonban elszóltta magát, a mikor ar-

ról beszélt, hogy az állványon a deszkákat két izmos napazámos adogatta le az alatt álló gyenge tót suhancnak, a ki terhet nem tudta tovább tartani. A mikor a tanács itélethozatalra visszavonult. Várady odajött hozzám és ekkor a következő párbeszéd fejlődött ki közöttük:

— Nem volt a beszédben sniccer? — kérdezte tőlem, mert úgy vettem észre, hogy a végén a bírák összenéztek.

— Bizony kár volt arról a deszkáról beszélni, — feleltem, — mert hogy a deszkát alól csak egy vékony dongaju legényke fogta, az az építőmester és főként a pallér hanyagsága volt.

— Belátom magam is, hogy bakot lőttem, de nem bírtam már a szívemmel. Nem kaphatnék itt valahol veronált? — kérdezte, — egész éjjel nem tudtam aludni.

— Jobb a méregnél a vizes borogatás, — volt a válaszom.

— Ugyan kérem, kollega ur, — mondotta hirtelen, — hol is van az ember szive?

— Itt a mellkas közepén, — feleltem.

Megfogta a kezemet s mellére huzta.

— Mutassa meg kérem az ujjával.

Megmutattam neki a szív fekvését.

— Köszönöm. — felelte. — De most, ha haza megyek, első dolgom lesz, hogy megnézem egy orvosi könyvben, jól mutatta-e meg a szív helyét.

Ugy látszik, meg is nézte pontosan, mert jól eltalálta.

Különben azt is mondják, hogy Várady Zsigmond betegségét az a bánat is tetőzte, amely reászakadt, amikor a munkapártból kilépett. Várady ugyanis régi hive volt Tiszának s azt hitte, hogy a kilépéssel Tisza ellen nagyot vétett.

(Öngyilkos kísérlet a nyáron.)

Budapestről jelentik: A Magyarország azt írja, hogy Várady Zsigmond dr. már egyszer követett el öngyilkossági kísérletet. A nyáron történt. Inasa revolverdörrenésre rohant be a képviselő szobájába. Gazdája a szoba közepén állott, kezében füstölő revolvert tartva. Az eltévedt golyó az ablakot lyukasztotta át. Az inas elvette gazdájától a fegyvert, aki előbb fenyegette, majd ezt parancsolta neki:

— Mondd azt, hogy egy suhanc kavicssal bedobta az ablakot. Keress egy kavicsot és mutasd fel, ha kéri tőled.

Minden elolvad...

Mint Pósa bácsi énekelné:

Esik a hó és fagy is mellé.

Esik a hó: ez ródlipálva;

Jég: ezt a ligeti tó várja.

Ilyen idő járt, kérem, tegnap,

Az ember attól tartott: megfagy

És kihasználni a vidám hót

Beszerzett korcsolyát, meg szánkót:

Téli sportokba kezdünk holnap —

De mit tesz isten:

A jég, a ródlisárrá olvad!

Ha Aradon szépül egy utca,

Rendesen aszfaltból a pucca.

Az Óvártól egész Gázig

Minden kis zug aszfaltra vágyik.

A Magyar Aszfalt, ha van kedve,

Akár tízezer métert fed be;

Aszfaltja nem jó, inkább drága,

De kell a Varjassy utcába,

Ott évhosszat vigan burkolhat —

De mit tesz isten:

Az aszfalt keramittá olvad!

Az ellenzék nagyban, vitézül

Egységes, hős szóharora készül.

Nem kell nekünk új választójog,

Mondják néhányan, mert az ó jobb.

Mások szerint egész világos:

Egyetlen jó az általános.

Vagy egyikbe' vagy a másikba'

Egyetért gróf, szociálista,

Igy is, amugy is szónokolnak —

De mit tesz isten:

A sok beszéd szépen elolvad.

Az aradi öreg színházba'

A Kállay-párt talpig grászta',

Mert rettentő, borzasztó mégis:

A Nusi itt marad idén is?

Szerződötték Bécsbe, Váradra,

Népopera-ához Fall-darabba,

Ő játszik — így suttogták — Pesten

Lieber Augusztint kétszáz esten.

És Nusi még se csomagolgat —

Mert mit tesz isten:

A pletyka magától elolvad.

Rendre.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Heti műsor:

Vasárnap: Délután: *Limonádé ezredes*, operette. Este: *Az ember tragédiája* dráma.

Hétfő: *Éva*, operette. (A címszerepben Diósy Nusival.)

Kedd: *Tengerész Kató*, operette.

Szerda: *Faun*, vígjáték.

Csütörtök: *A farkas*, vígjáték.

Péntek: *A lila dominó*, operette. (Először.)

Szombat: *A lila dominó*, operette.

Vasárnap: Este: *A lila dominó*, operette.

* A Kölcsey zsúr. Kunos Ignác dr. az ismert orientalista volt, ma délután a Kölcsey-egyesület vendége. A Keleti Akadémia tudós tanára évtizedek óta buzgó és hivatott tanulmányozója Keletnek, az ozmán erkölcsöknek és életnek. Vámbéryn kívül alig is van olyan magyar ismerője a háborús bonyodalmaival aktuális lett Törökországnak, mint Kunos dr. Felolvasása iránt nagy érdeklődés mutatkozott és a városháza közgyűlési terméből ezuttal sem maradt távol a Kölcsey-egylet hűséges hölgyközönsége. Kunos Ignác dr. költői melegséggel, színes szóval a török szokásoknak és erkölcsöknek speciálisan nőket érdeklő részéről: a török házasságról, női életéről, háremvilágról beszélt. Elmondotta, hogy a hárem épen nem olyan misztikus, buja, gyönyörtiseges mint régi regények híresztelik, hanem nagyon is komoly, erkölcsös életet élnek a hárem falain belül. Leírta török barátai háremében tett kedves tapasztalatait, majd az esküvői szertartásokról emlékezett meg. A felolvasás jótékony célt szolgált, mert Kunos Ignác dr. a Kölcsey-egylet tiszteletdíját Konstantinápolyba küldi a török sebesültek részére.

* A Nemzeti Színház új épülete. Budapestről jelentik: Döntött a Nemzeti Színház pályázatára delegált bizottság és nagy szótöbbséggel egy jönevű, fiatal építésznek: *Medgyaszay Istvánnak* ítélte oda az első díjat. Sok volt a pályázó, sokféle érdekek kívántak érvényesülni, eltérők voltak a vélemények, egyik másik művész tehát joggal tud hivatkozni az egyik, vagy másik szaktekintélyre, mikor azt állítja, hogy háttérbe szorították. A nyertes Medgyaszay István egyébként így nyilatkozott a döntésről:

— Nem lepott meg engem az, hogy a két külföldi szakértő ellenem nyilatkozott. A kifogások? Nem komolyak. A hibák olyanok, amiket a részletes tervek kidolgozásánál könnyű eltüntetni, amik ilyen nagy komplexumu tervnél természetesen adódnak. A döntés eredményének azt hiszem, etikai jelentősége lesz. Megnyugtató, hogy a zsűrorok nem hagyták magukat befolyásolni a két külföldi speciális szaktekintélytől és nem engedték a köztudomásmű protekcióknak.

A verseny nehezebb része most következik. A négy szűkebb pályázatra bocsátott újra indni és most lesz csak az igazi csata, hogy aztán 1915-re bevonuljon új hajlékába a Nemzeti gárdája.

* Az idei könyvpiac legjelesebb termékei: Molnár: *Farkas*, Nagy Endre: *A miniszterelnök*, Szép Ernő: *Irka* firka, Balla: *A Rothschildok*, Lagerlöf: *Gosta Beiling* és még igen sok újdonság, amelyekről havonként megjelenő „Irodalom” c. érte.

sítőmet bárki kívánságára ingyen megküldöm. Kerpel Izsó könyvkereskedése.

* Aradi Filharmonia-egyesület hangversenye. Telmányi Emil hegedűművészről, ki mához egy hétre, s hó 26-án fog játszani a 3. filharmoniai hangversenyen, Heinrichsen dán komponista ezeket írta kopenhági szereplése alkalmából a „Riget” c. lapba: „Telmányi Emilt, a magyar hegedűművészt, ki csak pár nap előtt debütált nagy sikerrel egy Palae hangversenyen a Kaszinó termében, a jelenkor legjobb hegedűművészei közé kell sorolnunk. Fiatal kora dacára mágis mesteri technika felett rendelkezik s gyönyörű szép hangja van. Előadása bahizelőg lelkesedésével varázslatos — az iskolázottság és zenei kultúra mögött ugyanis szenvedélyes temperamentum izzik, mely fényes lángokban csap fel. A nagy, válogatott műsor előadása a közönséget is a legnagyobb lelkesedésbe hozta stb.” Jegyek Scherhag és Fia cégnél 8-2 kor. árban kaphatók.

* Iparművészeti tárgyak sorsolása. Az Aradi Képző és Iparművészeti Társulat igazgatósága a jövő hónapban tartandó közgyűlésén sorsolja ki az 1913. évi tagsági jutalomdíjakat. Az igazgatóság szaktitott az eddigi szokásokkal és nem képeket, hanem a sokkal szívesebben fogadott műrekeket juttat tagjainak. A Domán Sándor szőnyegkereskedő kirakatában kiállított műtárgyak a következők: Márton Imre által tervezett két vert réz tál, szivartartó és hamutartó, Kiss Ferenc által tervezett vert réz tál, Hevessy Béla által tervezett három réz hamutartó, Buthy és Csuri által tervezett vert réz doboz, Páler Emma által tervezett bőrtárcsa, Kasnya és Bródy által tervezett applikált divánpárna, Teleky Lászlóné által tervezett himzett divánpárna, Rauscher Lujza által tervezett selyembatiszt divánpárna, Zsolnay által tervezett négy váza, Pammer E. által tervezett batikolt fadóhoz, Matsaassy P. által tervezett batikolt fadóhoz, Tull Viktor által tervezett bőrtárcsa, Gányi Oszkár által tervezett négy fadóhoz, Sovánka István által tervezett maratott üveg váza, Jakó Géza által tervezett négy cserépváza, bonbonniere, két hamutartó, az Iparművészeti iskola által tervezett kerámia váza, tyúk és tinta-tartó, Megy a juhász a számaron, kerámia váza, vert réz tál, két üregpohár, Kopits János által tervezett zománcolt karkötő és mellű, egy bronz antik párdac és két Juhász Lajos által mintázott placket ezüstből.

* A primadonna-grófné. Kassáról írják: Csáky grófné Barna Mauci, a színház szubrettje tegnap felbontotta Komjáthyval való szerződését s egyben az Országos Színészegyesületnek is bejelentette, hogy visszavonul a színpadtól. Csáky grófné távozásának okát főleg azon körülményben látják, hogy a kassai sajtó egy részétől bemutatkozásakor lebecsültetésben volt része. Csáky grófné különben Kassáról férje albertfalvi otthonába vonul vissza.

* A Mester és az egészség. A *Pesti Hírlap* ma azt írta, hogy *Ujhazi* Ede szemét halyog lepte meg. Ez ügyben egy hírlapíró ma beszélt a Mesterrel. A következő párbeszéd folyt le közöttük:

— Hogy van mester?

— Köszönöm, jól, de mi közöd hozzá te marha?

— A Pesti Hírlap azt írja ma reggel, hogy a mester szemét halyog támadta meg, hogy új operációnak vetette alá magát, sőt, hogy újra kell operálni.

— Hát mit kérdezel, látod, hogy nagyszerű szímben vagyok, hogy jól érzem magam, hogy a szemem is kitűnő, és ha a szemem nem is volna kitűnő, a Grósz Emil professzor olyan kitűnő, hogy meggyógyítja.

— Szóval minden rendben?

— Minden nincs rendben! — mondta a mester félre nem érthető hangsúlyozással. És felsóhajtott: Bárcsak minden rendben van...

* A színigazgató közlései. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután a Limonádé ezredes, az idei szezon egyik legsikerültebb operettjüdjön-sága kerül színre. — Este *Az ember tragédiája* ismétli meg a színtársulat. — *Éva*. Hétfőn *Lehár* diadalmos operettje, az *Éva* kerül előadásra főszerepben Diósy Nusival. — *Operettpremier*. E héten operettpremierje lesz az aradi színháznak. Színre kerül a budapesti Népopera nagysikerű műsordarabja, a *Lila dominó*. Az operettszemélyzet nagy ambícióval készül az előadásra, az igazgatóság pedig pazar díszletekkel teszi fényesebbé a darabot. Az operettet Polgár rendezi.

* Az idény legnagyobb sikerű operette és couplé slágerei: Kalmán; Cigányprímás, Kalmán; A kis király, Szirmai; Mexikói leány, Fall; Kedves Augusztin, Curiliei; Lila dominó, Zerkovitz;

Sokszor úgy szeretnék sírni, Hoschna: Édes aranyos kis tyukom, síb. Kaphatók: Kerpel Izsó zeneműke-reskedésében.

* **A szerelem hatalma.** (Két Nordisk-sláger az Urániában.) Óriási érdeklődés mellett mutatta be szombaton új műsorát az Uránia színház. Két elsőrangú norvég film teszi sokáig emlékeztetessé ezt a nagyszerű műsort, melyet vasárnap is teljes egészében bemutatnak. A szerelem hatalma című képen ismét alkalmunk van csodálni azt a hatalmas aparatust, amivel a norvég filmgyár dolgozik. Egész mentőcsapat vonul ki egy vasuti szerencsétlenséghez minden rendű mentőkocsikkal, óriási készültséggel és olyan élethűséggel, amilyent csak moziképen kaphatunk vissza. Izgalmas, lebilincselő cselekmény teszi szenzációssá mind a két darabot és igazán nehéz volna megállapítani, hogy melyik a külömb. A vasárnapi kolosszális műsort a közönség különös figyelmébe ajánljuk.

* **60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjegy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók kölcsönzésre Kerpel Izsó kölcsönzőintézetében, Aradon.**

Pikáns titkok a francia köztársasági elnök feleségéről.

(Poincaréné: orfeumcsillag.)

Franciaország új elnökének, Poincarénének felesége karcsu, előkelő megjelenésű, még fiatalos kinézetű, olasz születésű asszony, aki izlésesen tud öltözködni és érti a módját, miként lehet vendégeivel kedvesen binni. Midőn férjét az elnökségre jelölték, még pedig a legbiztosabb kilátásokkal, akkor Poincaré asszonyt is belevonták a politikába, mint az hasonló esetekben, különösen Franciaországban történni szokott. Mindenféle pletykát terjesztettek a jelölt nejről, csunya rágalmat hoztak forgalomba, melyeknek céljuk ugyan nem az volt, hogy az asszonynak fájdalmakat okozzanak, hanem inkább az, hogy általuk férjének esélyeit rontsák.

Természetes, hogy ezt a politikai méregkeverék nem a maguk személyében hajtották végre, hanem nagyszerűen fel tudták erre használni a kicsiny női szácskákat, így például Deschanel környezetében élő urinók városszerte azt híresztelték, hogy Madame Poincaré, kinek származásáról tényleg semmi bizonyosat sem tudnak Párisban, *húsz év előtt orfeuménekesnő volt egy alhéni tingl tangiban.* Ott rendkívül megtetszett egy gazdag görög gyárosnak, akit aztán teljesen tönkretett, a vagyonát megkaparította, később egy angolhoz ment feleségül. Ez a londoni gentleman később összeütközött a büntető törvénnyel és állítólag még most is a fegyházban ül. A felesége elvált tőle s egy francia igazságügyi tisztviselőnek lett a neje, akivel azonban nem sokáig élt együtt, ennek a házasságnak is válópör lett a vége s mint az ítélemből kitűnik, *önagyságának számos hibájából.*

Míg ez a válópör folyamatban volt, azalatt egy igen gazdag párisi ur barátságával dicsekedhetett a hölgy és ez a bőkezű barát a leghíresebb ügyvédet választotta ki barátjáné válópörének vitelére. Ez a nevezetes ügyvéd Poincaré volt, ki beleszeretett szép kliensnőjébe, megértésre talált és később a viszonyt házasság által törvényesítette.

Igy meséli el ezeket az épületes történeteket a párisi boulevardnak a lapja *L'Oeuvre* és ebből a nem épen megbízható lapocskából átkerült a pletyka ko nolyabb lapokba is; felszólították a miniszterelnököt, cáfolja meg ezeket a híreket és vessen világosságot felesége multjára, vagy pedig lépjen vissza a jelöltségtől, mert lehetetlen, hogy egy hölgy, akiről ilyen dolgokat beszélnek nyilvánosan, bevonuljon az Elyséebe és királynőkkel, császárnőkkel, mint azokkal egyenrangú, érintkezzen. *A cáfolat természetesen nem érkezett* és amint nem ártott Katalinnak, vagy pedig Krisztina és Izabella spanyol királynéknek a róluk terjesztett pletyka, úgy látszik, Poincaré asszony is jobb annál a hírnél, mint amelyet ellenfeleinek rossz szája világgá kürtölt. Nem is ezen fordult meg a dolog. Poincarénének néhány rossz és kellemetlen órá-

okoztak, de ma már minden felejtve van és bizonyos, hogy az elnököt ugyanaz a tisztelet veszi körül, mintha az ágya felett a Bourbonok liloma díszlett volna.

HIREK.

Öngyilkos színész.

— *Meghalt a kutyája után.* —
Távirati tudósítás.

Zágráb, január 18.

Ma éjjel egyik kisebb zágrábi szállodában sajtóságos körülmények között követelt el öngyilkosságot egy fiatal olasz énekesnő, aki egy ideig a zágrábi orfeum első szubrettje volt. *Avrigi Ida* már néhány hét előtt megvált az orfeumtól, de zágrábot nem hagyta el. A milsói leányt betegségig fajult állatszeretete tartotta a horvát fővárosban.

Avrigi Ida ugyszólván sohasem vált el kedvenc *Nine* nevű foxterrier kutyájától és Zágrából is csak azért nem utazott el szerződése lejártá után, mert a kutya megbetegedett. Az orfeuménekesnő olasz leckeórákat adott és ezzel kereste meg a néhány koronát, amelyre élete fenntartásához szüksége volt. Szabad óráiban pedig hiven ápolta foxiját. A kutya azonban mégis belepusztult a betegségbe. Ez a veszteség valósággal *eszét vette Avrigi Idának.* A *Nine* kutya bőrét egy állatpreparátorhoz vitte és *kitömlette, azután a kitömött kutyát dédelgette, becste épen úgy, mint azelőtt az elevent.*

Tegnap este bezárkózott szállodai szobájába, erős tüzet rakott a kályhába, amelynek kivette a csövét. Avrigi Ida ezután álomport vett be és lefeküdt. A szobát betöltő széngáz megölte a szerencsétlen leányt, akit a szálloda alkalmazottai reggel holtan találtak ágyán. Mellette volt a kitömött kutya is, amelyet halálos álmában is szívére szorított. Az öngyilkos énekesnő egyetlen levelet hagyott hátra. Ebben azt írja, hogy nem tud tovább élni *kedves Nine* kutyája nélkül.

— **Az idő.** (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Továbbra is hőemelkedés és sok helyen csapadék, később változó, szeles idő várható. A hőmérséklet délelben —3.4 C. fok volt.

— **Az uralkodóház köréből.** *Bécsből* jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös katonai irodájába ma kinevezte Reinike Károly tartalékos századost. — Károly Ferenc József főherceg és Zita főhercegné e hó 23-án átköltöznek a wart holdi kastélyból a hőtendorfi császári kastélyba és ott fognak állandóan lakni. A főherceg február elsején kezdi meg szolgálatát a 39-ik gyalogezrednél.

— **Tolsztoj birtoka a parasztoké.** Ha a nagy regényírónak, Tolsztojnak írói talentumát nem is, de puritán erkölcsét és altruisztikus világlátását mindenesetre örökölte a leánya, *Alexandra* grófnő. Tolsztojnak, aki főuri létére is maga varrta a csizmáját, tartotta az eke szarvát és százezreket adott a duhoborcoknak és más politikai üldözötteknek, — méltó utóda a leánya, akiről ma a következő, egészen regényesen hangzó hírt jelentik Pétervárról: Tolsztoj Leó grófnak jásznaja polyánai birtokát Tolsztoj leánya, *Alexandra* grófnő a hátrahagyott művek eladásából befolyt összegért anyjától megvette s már a legközelebbi napokban *től fogja osztani a parasztok között.*

— **Halálozások.** *Nagyszébenből* táviratozzák: Borszék Samu miniszteri tanácsos, a székeység egyik lelkes apostola ma meghalt.

Idősebb *Lohser* Károly 80 éves korában Aradon meghalt. E hó 20-án temetik a felső temető halottas házából.

— **Az aradi ródlí pályá.** Arad sportélete a napokban egy új ágazattal gazdagodott. Az új sportélete rövid és kellemes volt, halála mélyen elszomorította azokat, akik nemes buzgalommal hódoltak Aradon az új sportnak: a ródlinak. A Maros töltésének lejtőin vastagon feküdt a szép, fehér hó és a máskor elhagyatott helyen vidám élet és élelenség uralkodott. Különösen két néposztály üzte a sportot: a legelőkelőbb és a legszegényebb. Az első talán azért, mert megunta már a jeget, a síma, egyhangú nagy lapot, új élvezetre, új szórakozásra vágyott, a második meg azért, mert annak nem tellett korcsolyára, belépőjegyre. A ródlizás ezeknek olcsó mulatság volt. Fadarabokból összetakoltak ródliszertű alkotmányokat és csúztak végig a fehér havon, hangosan kurjongatva, ha felfordultak, gyönyörűség volt nézni őket. A napnak ugyszólván minden órájában tűzték a nemes sportot ingyen, mert semmiféle hatóság még nem tette rá a kezét a töltés lejtőire, talán nem is szerzett még tudomást róla. Gyönyörű látvány volt a déli ragyogásban, napsütésben a ródlizó fiatal leányok, amint nagyokat sikoltva vitte őket gyorsan lefelé a ródlí. Ameddig a szem ellátott, mindenütt végtelen fehérség, a nagy, vastag hótakaró befödött, eltemetett mindent, a Marosparton lévő csónakokat, az utakat, mindent, mindent, az uri leányok spleenjét s a szegény kis gyerekek nyomoruságát. És eléstáram arra este is. Megálltam messze a ródlizóktól. Nehe láttam őket, csak a hangjukat hallottam, vidám, ezüstös, édes kacagást, beleolvadva lágyan az ezüst színtű nagy hótengerbe. Ezüst hangok és ezüst színek, gyönyörű volt. A ródlizás alapján véve pikáns mulatság, de csak félig az. A leányok csuszának, csuszának lefelé a lejtőn, de nem buknak el soha, mert a lejtő talpánál felugrának megint és felkuszának vissza a caucsra, ahonnan aztán lecsuszának megint, hogy ismét talpra álljanak. Ez a lejtő nem veszedelemes. De az időjárás megenyhült, hulló esőcseppek, gonosz, kis esőcseppek odahullnak a fehér hóra és elrabolják szűzi ártatlanságát, fehérségét és sár lesz a fehér hóból, a ródlizásból nem lesz semmi, a korcsolyázásból talán csónakozás lesz, ha megmarad az idő ilyen enyhének, mint amilyen ma volt.

— **A százados egyonlított egy bakát?** *Bécsi* tudósítónk jelenti: Feltélenül megbízható helyről a következő hírt kaptam: Az elmúlt hét közepén történt, hogy egy délmagyarországi községben a *hetedik hadtest egyik századosa* az országuton masirozó bakák köréből hirtelen a következő felkiáltást hallotta:

— *Éljen a mi Szerbiánk!*

A százados rögtön odarohant s megkérdezte a bakákat, ki volt a kiáltó? A bakák egy szerb legényre mutattak. Erre izgalmas jelenet következett. A százados elővette revolverét és szó nélkül főbelötte a szerb katonát, aki *azonnal meghalt.* A halottat beszállították a halottas kamrába.

— **Orosz kémek — repülőgépeken.** *Boroslódból* jelentik: Miután az utóbbi időben sűrűn láttak a galíciai határon átkelni orosz repülő gépeket, a katonai hatóságok rendeletet adtak ki, hogy a helyőrségek figyeljék meg az arra repülő aeroplánokat. Jaroszlauban tegnap láttak egy repülőgépet, amely éjnek idején fényszóróval világította meg az erdőket. Ugyancsak tegnap éjjel lezuhant egy repülőgép és aviatikus szörnyet halt. Az aviatikusban *orosz törzstisztet ismertek fel.* Kétségtelen, hogy orosz kémek jönnek át a határon. — Az osztrák katonai hatóságok most résen vannak.

— **Az aradi gázgyár eleget téve a tanács felszólításának,** heterjesztette üzemének kiterjesztésére és átalakítására vonatkozó terveket és költségvetéseket és most már arra kérte a város közönségét, hogy koncessziójának meghosszabbítására vonatkozó kérvényét vegyétárgyalás alá. A tanács az ügyet annak a bizottságnak adta ki, amely a lóvasut megváltásának kérdésével is foglalkozik.

— A nyugalmazott polgármester pöre. *Bécsből* jelentik: Ismeretes, hogy Schuhmeier községi tanácsos nyilvános alkalommal ilyen szavakkal sértegette Bécs nyugalmazott polgármesterét: Neumaisert:

— Maga öreg kókler! Bécsnek a szégyenfája.

E miatt a polgármester becsületsértési pört indított a községtanács ellen, amely pör legközelebb a jusefstadi bíróság előtt tárgyalásra kerül. A tárgyalásra három napot tűztek ki. A védő a bíróságnál nagy terjedelmű iratokat adott be, amelyekben Schuhmeiernek a bizonyítékait adja elő Neumayer ellen.

— Kiugrott az expressz-vonatból. *Innsbruckból* jelentik: Ma délelőtt egy Simon Sándor nevű, állítólag magyar származású kereskedő kiugrott a Südnordischer Expressz egyik kocsijából. Innsbruckból Nápolyba utazott a kereskedő s midőn a vonat Brixlex állomás felé közeledett, hirtelen kinyitotta a kocsiját és kiugrott a teljes menetsebességgel haladó expressz vonatból. Koponyatörést szenvedett és súlyos sérüléseivel szállították a rattenbergi kórházba.

— Kém a magyarországi szerbek között. *Zentáról* jelentik: Tegnapelőtt Mohol községben letartóztattak egy idegent, aki feltűnő módon kereszte az ottani vagyonos szerbek ismerettségét és meglátogatta őket. Megmotoszásakor számtalan térképet és feljegyzéseket találtak nála, melyek a hácskai tiszamenti szerb lakosság állásfoglalására vonatkoztak; foglalkozik benne a lélek szám és a vagyoni állapotok feltüntetésével. Orosz nyelvű iratokat találtak nála, amelyekből megállapították, hogy *Krempola* Pajonak hívják és legutóbb az odesszai vasúti hid építésénél, mint műszaki munkás volt alkalmazva. A zentai csendőrpáncsnokság folytatja ellene a nyomozást.

— Az időjárásjelző oszlopok odisszeája. Időjárás jelző oszlopokat akar felállítani a Czeiler és Glück-cég az Andrássy téren, de sohasem tud vele boldogulni a hatóság akadékoskodása miatt. A Salac utca és Andrássy tér sarkán jelölték ki a felállítandó oszlop helyét. A vállalkozó el is készítette a megfelelő beton alapot, ekkor azonban azt mondták, hogy nem maradhat ott az oszlop, mert akadályozza nyáron a kávéházi terrász felállítását. Kerpel Izsó könyvkereskedése előtt jelölték az oszlop számára új helyet, azonban a kereskedő azt a jogos kifogást tette, hogy az oszlop miatt a közönség nem láthatja kirakatait. Végül a Központi szálló főbejárataival szemben találtak megfelelő helyet, ekkor azonban azt mondta a cég, hogy miután önhibáján kívül már harmadszor kénytelen beton alapot készíteni, csak az esetre hajlandó azt felállítani, ha a szálloda bérloje viseli az alapozás költségeit. A tanács ma úgy döntött, hogy a szálloda bérlojéjtel szolítja a költségek viselesére.

— Eljegyzés. *Lusztig* Sándor budapesti csillárgyáros eljegyezte *Diamant* Ella kisasszonyt Aradon. (Minden külön értesítés helyett.)

— Bankközgyűlés. Az Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság folyó hó tizenkilencedikén délelőtt tíz és fél órakor tartja meg az évi rendes közgyűlést.

— Lóhúsmezárszék Aradon. Megirtuk, hogy Reich Bernát debreceni lakos arra kért engedélyt a tanácstól, hogy Aradon lóhúsból készült felvágottat és kolbászféléket árulhasson. Minthogy ez csak ipari engedély alapján történhetik meg, a tanács ebben a kérdésben nem foglalt állást, hanem értesítette a folyamodót, hogy a rendőrségnél, mint elsőfokú iparhatóságnál, kérjen engedélyt.

— Állatkinzásért büntetés. *Pintye* Pável aradi fuvarost az Állatvédő Egyesület egy tagjának feljelentése folytán a kihágási bíróság, állatkinzásért 10 korona pénzbírságra, nem fizetés esetén két napi elzárásra ítélte.

— Adomány. *Fürber* Lajos és neje 10 koronát küldtek lapunk kiadóhivatalába néhai *Lohser* Károly ravatalára szánt koroszoru megváltása címén a népkonyha javára. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— A házibarát büne. *Berlinből* jelentik: A rendőrség tegnap letartóztatott egy Kolbe G. nevű embert, aki néhány nappal ezelőtt Behm tanácsjegyzőt meggyilkolta. Kolbe Behmnek feleségével tiltott szerelmi viszonyt folytatott. Gyilkosság miatt már egyszer törvényszék előtt állott, de bizonyítékok hiányában fölmentették. Behmné néhány nappal ezelőtt följelentette Kolbét férjének meggyilkolása miatt és meg is jelölte azt a helyet, ahol Kolbe a meggyilkolt holttestét elásta. A holttestet ezen a helyen nem találták meg. Kolbe azt állítja, hogy ártatlan.

— Elfogott aradmegyei dohánycsem pész. *Gyuláról* jelentik: Harom gyulai rendőrmajor fogast csinált. Elfogta *Vámos* György 28 éves nagykamarási lakost, a ki kocsiján 385 kiló levelesdohányt szállított és, mint mondja, Nagyszalontán akarta értékesíteni. Délben ért be Gyulára, de nem ismervén az országutat, a rendőroktól tudakozódott a szalontai országút felől. A rendőrgyanusnak találta a kocsi rakományát és rájött, hogy dohány van benne. Az atyáit bekísérték a városházára és ott őrizetbe vették, kocsiját és lovát 80 koronaért elárverezték és a kincs tárbírság követelésére fogják az összeget fordítani.

— Letartóztatott postatiszt. nagyvárad postahivatal följelentést tett a rendőrségen, hogy néhány ajánlott levél, melyekben értékes ékszerek voltak, a kezelőhivatalból gyanus módon eltűnt. A postához beérkezett reklamációk szerint a levelekben volt egy régi gyémántos arany óra, egy régi, keleti gyönggyel diszitett gyűrű, több igen drága ékszer. Miadjárt a nyomozás kezdetén *Lasek* Gusztáv postatisztet gyanúsították, akinek kezén mentek át az ajánlott levelek. Jánosy Béla rendőrkapitány utasítására *Dienes* Sándor detektív elővezette a postatisztet, aki eleintén mindent tagadott. Közben a detektívek a nagyvárad zalogházakban megtalálták az elveszett ékszereket. Kiderült, hogy az értékes holmit *Lasek* Gusztáv zálogosította el s a kapott pénzen nagyokat mulatott éjjeli kávéházakban. A bizonyítékokat eléje adták *Lasek* nek, aki ezután bevallotta, hogy ő sikasztotta el az ajánlott leveleket. A rendőrség letartóztatta a sikasztó postatisztet.

— Az ember végzete. Onorvoslás már nagyon sok egyént tönkretett! Ha meggondoljuk, hogy a közönség milyen nagy hányada szenved gyomorban és székrekedésben, megfoghatatlan, miért nem használják a legtermészetesebb ellenszert? Itt van hazánk „*Ferenc József*”-késérővíze, mely Középeurópa valamennyi ásványforrása között oldó és elvezető sókban a leggazdagabb, a valódi „*Ferenc József*”-viz hashajtó hatása tehát, ellentétben a mesterségesen készült szerekkel, már egy kis adag (általán egy fél borospohányi használata) után nagy biztonsággal bekövetkezik. Dr. v. Leube tanár, a német birodalom egészségügyi tanácsának világhírű tagja, megállapította, hogy a természetes „*Ferenc József*”-késérővíz semmiféle kellemetlenséget nem okoz, még akkor sem, ha véletlenül tinagy adagokban használják. Oly esetekben is, amikor irritált belű betegről van szó, a budai „*Ferenc József*”-gyógyvízzel fájdalommentes székelés érhető el. További bizonyítványok és használati utasítás az üvegcsimkén található; gyógyszerárakban, drogériákban, valamint fűszerüzletekben is kapható. Vágja ki ezen közleményt és ismertesse másokkal is! 464

— Adomány a betegeknek. Aradvármegye közkórházában tartott kötöz tanfolyamon résztvevő látogató uri hölgyek részéről egy névtelen levél kíséretében 30 korona érkezett a közkórház igazgatója címére azzal a rendeltetéssel, hogy az a kórház sebészeti osztályán fekvő szegény betegek között kiosztassék. Az adomány kiosztásáról a kimutatás a következő: egyenként 3 korona jutott a következő betegeknek: *Parabcsák* György, *Trisz* Miklós, *Popa* János, *Theorián* János, *Kocsis* István, *Dén* Mihály, *Paskucz* Romulus, *Komlosán* Stefan, *Nán* Péter.

— Házasság. *Meer* Lipót a *Meer* Mór és *Fia* cég beltagja ma délelőtt 11 órakor köt házasságot *Bugler* Boriskával Nagyváradon.

— A szegénytanulók konyhájában a jövő héten felügyelnek: *Lócs* Rezsőné és *Steiner* Ferencné. Adományok: Özv. *Kintzig* Józsefné 1 zsák lisztet; *Hermann* Gyuláné és *Kintzig* Géznáné élelmiszereket küldtek. Hálás köszönetet mond: Özv. *Hauser* Károlyné, h. ezredeané, egyes elnök.

— Agyonrugdalt főhadnagy. Egy galíciai határszéli helységben több nappal ezelőtt tartalékos katonák megtámadtak egy főhadnagyot, össze-vissza verték és csizmáikkal félholtra rugdosták. A főhadnagyot súlyos sebeivel beszállították a lembergi kórházba, ahol ápolás alá vették. Számos tartalékos katonát letartóztattak.

— Birtokcsere. *Dezsőfi* János eladta az aradi közép-utca 22. sz. házát 7000 k.-ért *Lenkey* Antalnének.

— Kiméljük az emésztő szerveket, mert nincs még egy szervezet az emberi testben, melynek jelentéktelen zavarai oly kiterjedt hatást gyakorolnának az összes többi szervekre, s oly komoly következményeket vonna maga után. Emésztő szerveinket akkor kiméljük, ha működéseiket igyekszünk megkönnyíteni, amennyiben az emésztést elősegítjük s a tisztító működést enyhe hajtószerezrel előmozdítjuk. Ilyen szer 40 év óta legjobbnak tapasztalt *dr. Rosa* gyomorbalzsam *Fragner* B. cs. és kir. udv. szállító gyógyszerárától Prágából. Ezen szer minden gyógyszerárban kapható. 578

— Iparosok figyelmébe. Végre sikerült megoldani, hogy nemcsak az állami hivatalnokok jövője legyen biztosítva, hanem az iparosok is legyenek nyugdíjképes emberek. Az aradi ipartestület e célból az összes bel- és külföldi nyugdíjintézményekhez fordult ismeretű könyvecskéért, melyeket összehasonlítva, a Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézetnek nyugdíjfeltételeit a legjobb és legolcsóbbnak találta, miért is felkerjük az iparos urakat, saját érdekükben iratkozzanak be a nyugdíjintézménybe. Bővebb felvilágosítással, valamint alapszabályival szívesen szolgál az aradi ipartestület, valamint a Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet aradi vezérügynöksége *Hunyadi-utca* 1. szám. Ezen nyugdíjbiztosítást bárki is igénybe veheti. 7593

— Köszönetnyilvánítás. Az elmúlt héten az izr. népkonyha javára a következő adományok érkeztek be: *Neuman* Altrád és neje 50 koronát, *Löffler* Jakab és *Vörös* Henrikné 20—20 koronát, *id. Kaufmann* Lajosné, *Lengyel* Tivadarné, *Lövy* Mórné, *Schreyer* Viktorné 10—10 koronát, özv. *dr. Rosenberg* Sándorné 6 koronát, *Szilágyi* Gyuláné 2 koronát és *Kovács* Jakabné 10 üveg paradicsomot adományozott. Ezen nemesszívű adományokért ez uton mondunk benső köszönetet. Az elnökség.

— Jótékonyág. *Domány* József ur 100 koronát adományozott az aradi polg. jótékony egyesületnek, melyért köszönetet mond *Maresch* Gyula, mint egyll. pénztárnok.

— Minden sportnál nagyon fontos, hogy megóvjuk a testet gyors lehülésétől, a szájhártyáját és a légszót a por behatolásától. Helyen van itten, hogy egy kiváló jártas sportember tanácsát közöljük, ki szabályát tette magának minden sportüzésnél *Fáy* világörü sodeni asványpasztillát vette igénybe. Olyanformán használta mint az amerikai a ráógummit, csak hogy persze sokkal nagyobb hatással, mert e pasztillások legjobb eredménnyel hatnak a nyálhártyákra, sőt szemjúság ellen szintén egyszerű. Ezen tanács minden esetre jó és nem lenne kár, hogyha minden sportüző ember használná e kitűnő pasztillákat.

— Opre-féle gőz- és kádfürdő Tököllytér 1. Minden kényelemmel a n. é. közönség rendelkezésére áll: gőzfürdő férfiak részére reggel 1/6-tól 1-ig nyitva. Hölgyek részére hető és péntek d. u. 2-től 6-ig nyitva. *Kádfürdő* (kabinfürdő) reggel 1/6-tól este 10-ig nyitva. 10 darab bérletjegy 8 korona.

— Üzletfelosztás folytán az *Üveg és Porcelán Versenyárúházban*, *Weitzer* János-utca (főpostával szemben) mindennemű üveg, porcelán, lámpa, chinaezüst és terrakotta disztárgyak és használatai cikkek eredeti gyári árban lesznek elárusítva. Képekterekben óriási választék legolcsóbb árban. Telefon 934. 383

— A világhírű *Tetra* higiénikus csecsemő és gyermek kelengye főraktár *Scherhag* H. és *Fia* cégnél — *Hermann* Palota. Gyári áruk. Telefon 941. 5101

— Leltár előtt mélyen leszállított árak női táskákban és más bőr és diszmű árúknban *Hegedüs* Gyula cégnél Arad, *Andrássy* tér 16. 211

— Karácsonyról visszamaradt több száz doboz divatos levélpapír minden elfogadható árban kapható *Kerpelné*.

— Japán dísz tárgyak lakasatták, kávé és tea-készletek *Kotányi János paprika levakalában Robitzek Józsefnél József főherceg-ut 3.*

— Fizetésképtelen kereskedők egyesítését és moratorium megszerzését elvállalja „Kereskedelmi Egyesítő” iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— Smyrnai munkák a legjobb anyagból három kivitelben, eredeti stílusú mintákban. *Női kézimunka különlegességek, a legcélsebb és legjobb kivitelben.* Himző anyagok és kellek, rövidárak, harisnyák, keztyűk, szallagok, csipkék *csak a legjobb minőségekben.* Scherhag H. és fia cégnél, Hermann-palota, Telefon 941.

— Házassulandók figyelmébe! *Jegygyűrűk, pompás briliáns ékszerek és aranyáruk* egyedül a készítőnél nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. *Waldmann I. ékszerműves, Arad, Szabad-ság-tér 14.* 601

— Hártyalen levélpapír 150 papír és 100 boríték összesen 250 db. 2 kor. 80 fillér *Ingusznál Weitzer-utca.*

— Álarok és farsangi juxcikkek *Kerpelénél.*

— Olvasó közönségünk b. figyelmét felhívjuk *Fischer Mór üveg és lámpáru cégnek* mai hirdetésére.

— 5 perc alatt megszüntet mindenféle köfájást egy eredeti Kárpáti-féle tejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszer-tárban Arad, Boros Béni-tér. 7081

— Falemezék (Pappe) olcsón kaphatók *Kerpel Izsó könyvkereskedésében.*

— A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(A *gavallér milliomas szerző.*) Ennek a történetnek csak egyik szereplőjét áruljuk el. A másiktól, mert rá nézve a dolog nagyon kellemetlen, nem írjuk meg: hogy hívják.

Csányi Mátyás, az aradi színház egykori zsemmi karmestere most Budapesten él a Népopera-ban fejt ki jelentékeny tevékenységet. Csányi megismerkedett egy fővárosi milliomas ifjával, aki szabad óráiban zenék költésével foglalkozik. Mivel pedig az egész élete szabad órákból áll, tehát folyton zenét költ. A szenvedélyes műkedvelő muzikus azonban minden igyekezete mellett se tudta elérni, hogy akár egyetlen dalocskáját is előadták volna valamely színházban.

Végre fölragyogni vélte a siker csillagát. A Lipótvárosban műkedvelő előadást terveztek, amelyre a milliomas álzeneseszerzőnek egyfelvonásos operettet kellett írni. A librettót elkészítette egy ötletes újságíróval, aztán nekifeküdt a muzsikának. Egy hét alatt el is készült és bizalmasai előtt próbaképpen eljátszotta. A legjobb barátai is kifutyták a fiatal óriást. A gazdag szerző teljesen kétségbeesett. A sors aztán összehozta Csányi Mátyással, aki hamarosan megvizsgáltatta őt.

— A dolog nagyon egyszerű. Ön fizet nekem száz kroncsit és én megírom az ön nevében az operettet.

— Boldogá tesz művész ur, — rebegte a milliomas.

Három nap alatt Csányi elkészítette az operett zenéjét. A fiatal gazdag legény átlapozta az operett partitúráját, eljátszott belőle néhány dalt és azok megérték tetézését.

— Csakhogy egy kis baj van, — szolt a bankóval bélelt ifju. — A kottalapok alján nagy úresség van. Ez nekem sehogyse tetszik.

Csányi sejtette, hogy a smucig milliomas azért keres hibákat, mert a kikötött száz koronából le akar venni.

— Azt az úrességet — mondta — azért hagytam ott, hogy a szöveget be ne piszkolják a lapok fordítása közben.

— Ezt én nem akceptálom, hanem emiatt levonok a 100 koronából 6 koronát, — szolt a fiatal

Rokefeller jelölt s átadott 100 koronát Csányinak — kérek vissza hat koronát.

A karmester átkutatta minden zsebét, de csak öt korona 95 fillért tudott összehozni.

— Nincs több pénzem — mondta és átadta az 5 korona 95 fillért a milliomasnak. Ez gondolkodott egy kicsit, aztán szigorú hangon szolt:

— Ha nincsen még öt fillérje, akkor nézze meg a tárcáját, van-e öt filléres bélyegje. Azt is elfogadom.

(A *kifogott lovak.*) A politikai mozgalmak teszik aktuálissá ezt a történetet, amelyet a kávéházban beszéltek el ma.

— A mi kerületünkben — mondta egy ügyvédjelölt — nagy szenzációt keltett a multkor, hogy a képviselőknak, dr. K.-nak a lovait a vasúti állomáson kifogták.

— Olyan nagy lelkes tömeg várta a képviselőtöket?

— Nem, — felelte az ügyvédjelölt — hárman voltunk: a végrehajtó, a becsúsz, meg én. Egy szabó-cég képviselőjében kifogtuk a lefoglalt lovakat.

(*Párbeszéd a jégen.*) Egy fiatallembert hosszabb idő óta udvarolt már egy uri leánynak, de semmiképpen sem lehetett rávenni arra, hogy komoly nyilatkozatot tegyen. Az urilányt nagyon bosszantotta a fiatallembert tartózkodó viselkedése és szomorúan panaszkodott el ezt a jégpályán édesanyjának. Mama és leánya között a következő érdekes párbeszéd fejlődött ki:

— Nem értem ezt a fiatallembert, a zsuron mindig olyan hideg, a jégen pedig felmelegszik.

— Hát akkor úgy fogunk neki befutni, hogy hidegen kezeljük s ezt mindaddig csináljuk, amíg a jég meg nem törik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A megvakult könyvelő

kártérítési pöre.

— *Kereset az aradi törvényszék előtt.* —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, január 18.

Érdekes keresetet nyújtott be a napokban az aradi kir. törvényszékhez *Deutsch Rázsó* volt könyvelő nevében *Gara Ármán dr.* aradi ügyvéd. A keresetben *Deutsch Rázsó* 19,200 korona kártérítési összeget követel volt főnökétől, *Weisz Dávid* aradi fűszerkereskedőtől meg pedig azért, mert az alatt az idő alatt, míg *Weisz Dávid* alkalmazva, szemeláunyira meggyöngyültek, hogy *később teljesen megvakult.*

A keresetben elmondja *Deutsch*, hogy 1909. decemberétől kezdve másfél évig volt *Weisz Dávid* alkalmazásában mint könyvelő havi 160 korona fizetés mellett. Az a szoba, amelyben dolgozott, szűk, sötét és nedves volt s ő többször kérte főnökét, hogy más helyiséget adjon számára, de hiába. Különösen sokat kellett szenvednie a fátési szezonban, mert a *kályha*, amelynek csövei nem illettek össze, *folytonosan füstölt.* Erre is figyelmeztette a főnökét s *elpanaszolta, hogy így meg fog vakulni*, de ez sem használt semmit.

Alig néhány hónapja volt *Deutsch Weisz Dávid* szolgálatában, amikor tényleg szemgyuladást kapott. Később ez a baj rosszabbodott s hiába kereste fel az aradi, majd a hírneves budapesti speciálistákat, nem tudtak rajta segíteni s

csupán annyit állapítottak meg, hogy „börtön-vakságot” kapott, még pedig valószínűleg attól, hogy nedves, poros, sötét, vagy füstös helyiségben dolgozott huzamosabb ideig.

Az orvosszakértők véleménye alapján *Deutsch* pört indított s 10 évi fizetésének, 19,200 koronának kártérítési összegként való megállapítását kérte.

A pör kimenetele iránt jogászörökben nagy az érdeklődés.

§ Az igazságügyminiszter jutalma 7 aradi igazságügyi tisztviselőnek. A m. kir. igazságügyminiszter ma érkezett rendeletével értesítette *Fabian Lajos dr.* kir. törvényszéki elnököt, hogy az aradi kir. törvényszék és járásbírók ama tisztviselőinek, kik az elmúlt évben kiváló szorgalmat és eredményes munkásságot fejtettek ki, jutalomban részesítette és a jutalmakat az aradi m. kir. adóhivatalnál kiutaványozta. Ezek a tisztviselők a következők: az aradi kir. törvényszéknél: *Petrovsky Dersó kir.* törvényszéki irodaigazgató, *Neubrun Jenő* az elnöki osztály irodavezetője, *Perényi Viktor* polgári iktató, *Gartner József* polgári és *Klimberger Miksa* büntető kiadó; az aradi kir. járásbírósnál pedig: *Panián György* irodatiszt és *Schwarz Jolán* írógépkezelő.

§ Alaptalanul megvádolt aradmegyei földbirtokos. Egyes aradi lapok nemrégben azt közölték, hogy a dévai királyi ügyészségen *Milkó Vilmos és fia* szegedi fakereskedő cég följevontása alapján bűnvádi eljárás indult meg csalás miatt *Serbán Szilárd*, *Körösbányán* lakó duzzogás földbirtokos ellen, akinek Aradmegyében is több ezer holdja van. Az ügyészség vadírata ellen *Serbán* kifogásokat adott be a dévai törvényszék vádtanácsához, amely a napokban hozott határozatában megszüntette a bűnvádi eljárást *Serbán* ellen. Az indokolás szerint *Serbán* nem szándékosan károsította meg a *Milkó* céget az erdővásárlásnál hatvan ezer koronával, hanem csak tévedés történt, ezért pedig nem vonható felelősségre a földbirtokos bűnvádi uton.

§ Mennyi pör volt Aradon és a megyében. Az aradi kir. törvényszék és a területén levő kir. járásbírók 1912. évi statisztikáját újév számunkban már közöltük. Most a hivatalban összeállították ezt csoportokban: Ma készült el az aradi kir. törvényszéknél a kir. törvényszék és a területén levő aradi, borosjenői, kisjenői, máriaradnai, körösbökönyi, nagyhalmágyi, magyarpécskai és világosi kir. járásbírók 1912. évi ügyforgalmáról és tevékenységéről a kimutatások összeállítása. A kimutatás szerint 3000 váltóperrel és 4000 sommás keresettel több érkezett, mint az elmúlt évben. Az aradi kir. törvényszékhez beérkezett 683 közpogári, 420 házassági, 4576 váltó, 205 kereskedelmi és 2 urbéri per. Befejeztetett 797 közpogári, 436 házassági, 4600 váltó, 231 kereskedelmi és 11 urbéri per. Polgári ügyekben összesen 962 ítélet hozott. A tavai hatósághoz beérkezett 10493 beadvány, melyek közül 6908 ügy. Elintéztetett 10495 beadvány, melyek közül 8914 ügy volt. Eirendeltetett 5 közönséges és 14 kereskedelmi csőd. Megszüntetett 12 csőd. Somás felelvitelt ügy érkezett 995, felülvizsgálat 298, felfolyamodás 96 Befejeztetett felelvitelt ügy 1186, felülvizsgálat 269, felfolyamodás 88. Ítélet hozott 1173. Vizsgálóbírói ügy érkezett összesen 811, elintéztetett 807. Büntető ügy érkezett 941, elintéztetett 858. Ítélet hozott 686. Büntető felelvitelt ügy érkezett 831, elintéztetett 850. Ítélet hozott 748. A kir. törvényszék területén levő kir. járásbírókhoz beérkezett 17188 sommás pör, elintéztetett 17061. Ítélet hozott 7537. Örökösödési ügy érkezett 2829, elintéztetett 2905 Vegrehajtási ügy érkezett 7557, befejeztetett 8009. Büntető ügy érkezett 8117. Befejeztetett 8068. Ítélet hozott 3067. Tívi beadvány érkezett 4176, elintéztetett 42421.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnek, vörhenynek, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható árványvikkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Salygó-Lipóti Salvatorforrás-világos Budapest, V. Radóczy-utca 2.

§ Csődbe jutott aradmegyei kereskedő. Az aradi kir. törvényszék ma Weinberger Károly tornovai kereskedő ellen elrendelte a csődöt. Csődbiztos Török János aradi kir. törvényszéki jegyző, tömeggondnok Hauska Róbert dr. borosjenői, a helyettese Gara Ármin dr. aradi ügyvéd.

§ Kinevezés. Az igazságügyminiszter Fluk Dezső nagyváradi kir. törvényszéki joggyakornokot az aradi kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

§ Az ingyenes jogi tanács. A Kuria ügyvédi tanácsa a közelmúltban egy debreceni ügyvéd fegyelmi dolgával foglalkozott, aki ingyen védelmet ajánlott a jogkereső közönségnek. Nevét nem írhatjuk ide, mert az ügyvédek fegyelmi dolgát zárt tárgyaláson, a nyilvánosság kizárásával intézi el a kuriai bírásból és ügyvédekből alakuló tanács. A kalvinista Rómában lakó ügyvéd a kapura kifüggesztett táblára kiírta:

Vagyontalanoknak hétköznapokon 2-3 ig, vasárnapokon 2-4 ig ingyen jogi tanács.

A debreceni ügyvédi kamara fegyelmi bírósága írásbeli feddésre ítélte a jószívű ügyvédet s megokolásában kimondta, hogy bár a legteljesebb mértékben meg van győződve a panaszolt ügyvéd alanyi okainak tisztességes voltáról, eljárása azonban olyan, mely az önreklámolás és kliensédesgetés látszatát keltheti. A Kuria mint az ügyvédi kar legfelsőbb fegyelmi bírósága a vádlottat fölmentette, azzal a megokolással, hogy az ügyvédnek más célja nem volt, mint hogy a vagyontalanoknak bizonyos időben rendelkezésére álljon. Kifogásolni való pedig abban nincs, ha egy ügyvéd ezt a készségét a nemes cél érdekében nem tartja a maga titkának, hanem megfelelő módon tudatja is azokkal, a kiket az leginkább érdekel.

§ A stornódíjat a Kuria nem ismeri el. A Kuria szenzációsan érdekes és elvi jelentőségű döntést hozott, amely különösen a pénzintézeteket fogja érdekelni. A stornó a hosszú jelzálogkölcsönöknél szerepel. Amikor ugyanis az adós a lejárat előtt váratlanul felmondja a kölcsönt, a bankok, hogy a kölcsön újból kihelyezésének nehézségeiért valamivel kárpótolják magukat, 3 százalékos stornódíjat szoktak a tőke után követelni. A Kuria most kimondta, hogy a stornót fizetni nem kell, mert a törvény semmi címen 8 százaléknál magasabb kamatszédést nem enged meg.

VIDÉK.

Az ujaradi vörös-kereszt fiókegylet választmányára e hó 17-én az uradalmi kastélyban Pallavicini Alfréd őrpróf elnökielte alatt látogatott ülést tartott. Elnök a távollevő titkár folytatán Prinz Fidél igazgató tanítót, fiókegyleti pénztárnokot kérte fel a jegyzőkönyv vezetésére, majd Mayer Ker. János espéras plébános, fiókegyleti alelnök referálása alapján több központi átirat tárgyalatott. Kimondta a választmány, hogy az évi rendes közgyűlést e hó 23-an délután 8 óra kor fogja megtartani, amikor is a kitüntetett elnöknek, özv. Hemmen Mátyásnénak, ünnepélyes keretben lesz átadva Mária Valéria főhercegnő által aláírt díszokirat. Továbbá elhatározatott, hogy e hó 29-én a fiókegylet az uradalmi sör-csarnokban nagyobbzabásu hangversenyt és táncmulatságot rendez, mely hangversenyen Pallavicini őrprófné és sok más művészi erő fog szerepelni. A táncmulatságot Kirillovits Pál tb. főszolgabíró elnökielte alatt egy nagyobbzabásu gárda fogja rendezni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Egy debreceni bank bajai. Debrecenből jelentik: A Debreceni Agrárbank m. sz. ellen a hitelezők csődöt és bűnügyi zárlatot kértek váltóknak kétszeres leszámítolása miatt, a volt vezérigazgató ellen pedig a bűnügyi eljárás megindítását kérték, a ki felelős e szabálytalanságokért. Kovács László volt vezérigazgató tegnap nyilatkozott a debreceni lapokban és kijelentette, hogy a bank önkrejtését az igazgatóság tagjai idézték elő, akik a bank válsága idején egymásután ugrottak ki, úgy, hogy végül csak a vezérigazgató és egy szolga maradtak helyükön. Néhány dupla váltó forgalomba kerülése abból eredt, hogy a főhitelező: a Nagymagyaralföldi Bank is válságba jutott, a szövetkezet prolongációit illetve lejáratának rendezését hónapokon keresztül nem fogadta el, aminek következtében a dupla váltók megszüntek volna, sőt a kamatokra szükségelt 800 koronát sem volt hajlandó az igazgatóság rendelkezésére bocsájtani. Egy másik hasonló esetben száz koronát sem engedélyezett a bank a szövetkezetnek.

= Az aradi vágóhid ügye. Ismeretes, hogy a vágóhid kérdésében két álláspont küzd egymással. A törvényhatóságnek az volt az álláspontja, hogy átalkítja a vágóhidat s az ehhez szükséges terveket elkészíttette. Ezzel szemben a mérnöki hivatal s a törvényhatósági tagoknak igen tekintélyes száma azt vitatják, hogy új vágóhidat kell építeni és a vásárteret is ki kell telepíteni a birásdűlőre. Barkó Ferenc vágóhidi igazgató most egy beadvánnyal fordul a városhoz, melyben légkötő berendezést kér és tiltakozik új vágóhid ellen. Elhibázott dolognak tartja, hogy a város a birásdűlőn építse ezt az egészségügyi intézményt, mert mindig — írja — arra törekednek, hogy a vágóhidak a vasut közelében legyenek és azért létesítsenek légkötőt, hogy a huskereskedelmet megteremtsek és fejlesszék. A tanács nem foglalkozott érdemben a kérdéssel, hanem áttette a beadványt a polgármesterhez, hogy ha majd a kérdés megint napirendre kerül, vegyék azt újból figyelembe.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 18

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv mérsékelt, 5 ezer mm. tartott.

Határidő.

	Déli sárlat	É. óra:	sárlat
Buza 1913. áprillira	11.88 - 11.89	11.90 - 11.91	
Buza 1913. októberre	12.14 - 12.15	12.18 - 12.19	
Rozs 1913. áprillira	10.28 - 10.29	10.30 - 10.31	
Rozs 1913. októberre	9.72 - 9.73	9.82 - 9.83	
Tengeri 1913. májusra	7.75 - 7.76	7.74 - 7.75	
Zab 1913. áprillira	10.97 - 10.98	10.99 - 11.00	
Zab 1913. októberre	9.25 - 9.26	9.20 - 9.21	
Az árak 50 kilónként számolva.			

Budapesti értéktőzsde (jan. 18)

Magyar hitel	802.50
Oszták hitel	616.00
4% koronajáradék	84.80
Oszt. magy.-államvasut	712.00
Jelzálogbank	426.00
Leszámitolóbank	511.00
Hazai Bank	289.00
Magyar Bank	546.00
Keresk. Bank	3710.00
Rimamurányi	706.00
Salgótarjáni	742.00
Közuti Vasut	678.00
Városi Villamos	815.00

Bécsi értéktőzsde (jan. 18)

Oszták hitel	615.25
Magyar hitel	799.00
Oszták-magyar államv.	700.00
Déli vasut	102.00

A Temesvári Lloydársulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként: korona értékben.) 918. Jan. 18. Buza 75 kilogrammos 20.55 - 20.65, 78 kilogrammos 20.75 - 20.85, 77 kilogrammos 10.85 - 20.95, 78 kilogrammos 20.95 - 21.05 Rozs (prima) 18.10 - 18.20 (közép) 17.90 - 18.00 Arpa (szertőz) 19.95 - 20.25. (takarmány) 18.10 - 18.30, Zab (prima) 20.10 - 20.20, közép) 19.10 - 19.20. Tengeri rézt. (magyar) 19.25 - 19.55 új 10.20 - 10.40, (román) régi 19.25 - 19.25, új 10.30 - 10.50 Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.60 - 5.70, (rózsás) 6.80 - 6.90.

Felelős szerkesztő:

Bolgar Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1913. január hó 19-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Limonádé ezredes.

Operette.

Este 1/2 órakor rendes helyárrakkal:

B. Bérlet

B. Bérlet

Az ember tragédiája.

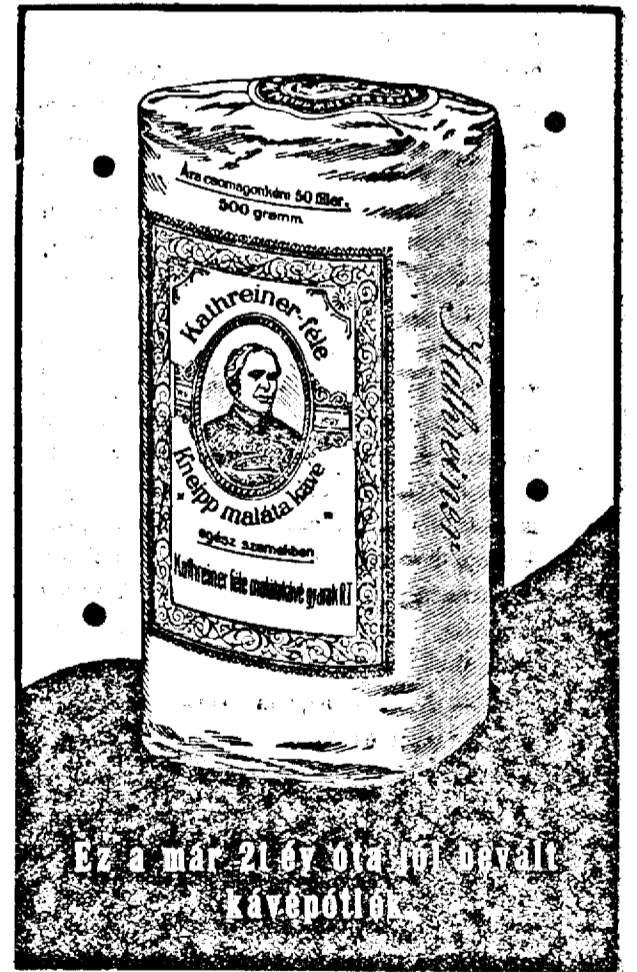
Dramat költemény. Irta: Madách Imre. Színpad alkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzeszte Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Rafael	Novák Irén,	2-ik demagóg	Polgár S.
Gábor	Harmath J.	1-ső a népből	Kulesár L.
Mihály	Nógrádi M.	2-ik a népből	Horold E.
Lucifer	Delly Lajos.	Athéni polgár	Keller István.
Ádám	Keszler Ede.	Catulus	Dr. Beregi S.
Éva	Kápolnay J.	Péter apostol	Várnay Jenő.
A föld szelleme	Herold Ede.	Heléne	Novák Irén.
Rabszolga	Dr. Beregi S.	Boszorkány	Bonkóné.
1-ső demagóg	Gyöző A.	Tanítvány	Hajducska L.

Kézdete este 1/2 órakor.

NYILTÉR.*

III-162

Solaríne

fém tisztítószer őrzi meg legtovább a fényt!
Mégvédi a fémet a rozsdától és réz-rozsdától. Szavatoltan mérge- és savmentes.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája

a Taurus-hegységben levő Soden-fürdő III. és XVIII. forrásából készül, amelyek évszázadok óta köhögés, rekedtség és gégehurut ellen kitűnően beváltak. Utánzatot utasítson vissza. Egy doboz 1.25 korona. Mindenütt kapható.

Litubeck János és Fia első m. kir. szab. érckoporsó-gyára és temetés-rendező vállalata 283 Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon 93

Özv. Lohser Alajosné úgy a maga, mint családja és az összes rokonság nevében is szomorodott szívvel tudatja a szerett jó sógor, nagybácsi és rokon

id. Lohser Károlynak,

f. é. január hó 18 án d. e. 10 órakor, életének 84-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai január 20 án d. e. 10 órakor fognak a felső temető halottas c-arnokában a róm. kath. szertartás szerint beazonosítani és az ugyanottani sírhelyen örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő sz. mise a boldogult lelkiúdvéért január hó 23-án d. e. 8 órakor fog a főt. minorita-atyák szent egyházában az egék Urának bemutatni.

Nyugodjék békében!

Arad, 1913 január hó 18 án. 283

Mme Thérése

válifűzőkészítő

Budapest, IV. Semmelweis utca 2.

Van szerencsém a tiszteit hölgyközönséget értesíteni, hogy még csak néhány napig tartózkodom itten.

Egyben felhívom a t. hölgyközönség figyelmét arra is, hogy párisi minták szerint készült fehérenmü kollekciót is hoztam magammal.

Tisztelettel bátorodom ennél fogva a tiszteit hölgyközönséghez azon kérelemmel fordulni, hogy rendelések fővételére vonatkozó meghívásait a Központi szállodába hozám intézni méltóztatassék.

599

Kiváló tisztelettel

Mme Thérése.

1/2, 1-1/3 ig otthon található.

Ha jó ízű dobrazzeni

magyar szalámit

élvezni akar VIDONI-félét kérje. Aradon is minden előkelőbb csemege- és hentesüzletben kapható.

Figyelem!

Csak olyan rudat fogadjon el, ha zöld színű cédulán

F. Vidoni & Co felírás van. Magyarországi vezérképviselő

Zommer Károly és Fiánál Szatmáron. 570

Csak azoknak a cigarettáinak, a kik egészségre való felintéssel nem szólnának naponta 1-2 füllettel többet kiadni!

Cluspecialité

120 lap 20 fillér

70 12 1 doboz (100) hirtel 70

Orvosi tanácsra a hüvelyk és laposkák bronch- és szinnyomás valamint szívdobogógyulladások Ambróij nélkül vannak, de minden laposkában és hüvelykben benne van a gyógyászati a védőanyag és a gyönyörű illatú Hedonid.

Főraktár a magy. kir. dohány- és szivarkülnölegességi áruháza. 6912

A gyomor egészségben TARTÁSA

főleg a táplálkozási, az étvágytól, az emésztés szabályosságától és a terhes székrekedés megelőzésétől függ. Rögóta bevált szer, királságot legjobban és leggyakrabban a gyógytűvekből gondosan előkészített étvágygerjesztő, emésztést előmozdító és enyhe hashajtó házi szer, mely a mértékeltenség launeretes köve kezmenyelt, helytelen táplálkozás, meghűlés és teljes székrekedést mint pl.: gyomor háv, felpuffadást, fölösleges savvárást és a görögös fájdalmakat megszünteti Dr. Ross gyomor balzsama, Fragner B. gyógyzertárából, Pragában.

ÓVASI! A csomagolás minden részben a törvényileg bejegyzett védjegyet viseli.

Főraktár:

FRAGNER B. osász. és királyi udvari szállító gyógyzertára. A Fekete sashoz. PRAGA. Kleinsseite Nr. 203. Napenkénti posta káldás. Neruda gasteoarkán.

1 egész üveg 2 kor. 1 fél üveg 1 korona. Postán a pénz előlege beküldésével 150 korona, egy kis üveg 2 90 korona egy nagy üveget, 4 70 korona 2 nagy üveget, 8. - korona 4 nagy üveget, 22 korona 14 nagy üveget küldnek frankó az osztrák magyar monarchia minden államaira.

Budáron Auszria és Magyarországi gyógyzertárában. 7168

Következő újdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

120,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Ambrus Z.: A tegnap legendái, Régi és új világ, Bernstein H.: A tolvaj, Gegus D.: A börtön felé, Benedek M.: Az erősebb, Gérard D.: Elkerülhetetlen házasság, N.: A holt kéz, Juve Fantomas ellen, Berkes I.: Ezer leányfej, Méricz Zs.: Tavasz szél, Kóbor T.: Furcsa tragédiák, Hajoik M.: Rajtelmes mesék, Orbán D.: A gyöngyös Diana, Williamson C. N.: Az arany csőd, Heltai J.: Family Hotel, Czenk: Hivatás, Lagerlöf Z.: Gösta Berling, Benson: A világ ura, Gábor-Liptai: A sarkantyú, Pataky: Házasság könyve, Pogány D.: Szent házasságok, Milotay J.: Neked kedves, Korcsmáros N.: Buzsváros, Szemere Gy.: A két jómadár, Toma J.: A zenélő óra, Bernstein H.: Az osrom, Szomor E.: Komédia, Nagy E.: A miniszterelnök, Williamson: A földalatti szindikátus, Mikszáth: Almanachja 1913. évre, Gárdonyi G.: Meesse van odag, Meyer G. F.: A barát nása, Molnár F.: A farkas, Kaffka M.: Szinok és évek, Maupassant G.: Egy élet, Borsszem Jankó naptára 1913. évre, Bíró L.: Sárga Liliom, Bíró-Lengyel: A cárnő, Földes J.: Fekete ország, Béli J.: A gyanus király, Szomaházy J.: Baccara.

Nemzetien: Bréte J.: Roberts Brautfahrt, Croker B. M.: Ruhm, Jacobsen F. In Rosengarten, Kahlenberg H.: I. Der Hebe Gott, II. Sünde, L-wald E.: Sülle Wasser, Bloem W.: Das lockende Spiel, Hedenstjerna: Humoresken, Kohlenegg W.: Die Liesegang-Mädchen, Wassermann J.: Faustina, Blumenthal O.: Wellenringe, Rosenkrantz P.: Der Mann im Keller, Stratz R.: Du Schwert an meiner Linken, Brachvogel C.: Die Könige und die Käerner, Hermann G.: Die Nacht des Dr. Herzfeld, Loti P.: Die Entzauberten, Glyn E.: Seine Stunde, Schubin O.: Heil dir im Siegerkranz, Anzenberger L.: Die Kameradin, Strindberg A.: An offener See, Bernhard O.: Adelheid Rolands Schicksal, Voss R.: Die Herzogin von Plaisanze, Werner E.: Weg des Schicksals.

Kölcsönkönyvtár havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidéki bértek is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

zenemű-kölcsönkönyvtárba

is meglepő szép

újdonságok érkeztek.

Zenemű-kölcsönkönyvtár díj havi 1 kor. vagy tiszteletkint 20 fillér.

Legújabbak: Sving: Izidor, Izidor most rajtad van a sor!... Kondor: Az utolsó nótá... Kecskébeka, Sárka kis szentem, Szirmai A.: A mexikói leány, Grósz: Irónő, Gilbert I.: Erről álmodnak a lányok, Leopold: Őn villanyozzon! A. Baldwin: Csak egyszer vagy kétszer, Barna S.: Kacagó dal, Lohar: Ma mindenkit szeretek, Jarnó: Tengerész Kató.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papír-kereskedés A. szék

ÚJ KÖNYVEK.

— A skí. Alig mulik el egy évtized az utóbbi időkben, amely ne hozná el hozzánk az új divat sportot. A tenisz, a football, a rúdli egymásután tűntek fel. Most ismét egy új planéta kezd feltűnni a sport égen hazánkban — a skizés. Tátrasszéplakon, Tatrafüreden, Lőcsén, Brassóban s más helyeken aprók, felnőttek százai úzik ma már a skizést, repülve hegyen-völgyön. Ennek az új sportnak a dícsőségét hirdeti és könnyű elsajátításához adja meg a módot az a könyv, amelyet Nagy Andor és dr. Szundy Károly írtak meg most. Az igen szép és díszes kiállítású könyv egyike legjobb sportkönyveinknek. A könyvnek különös értéket ad az a körülmény, hogy a sportkönyveknél szinte szokatlan világos stílusával oly megérthető módon tárja elénk az egyes gyakorlatokat, hogy azokat a kezdő is egyszerű elolvasás után azonnal tisztán látja maga előtt. A számos művészi kivitelű képpel ellátott könyv ára két korona s kapható minden sportkereskedésben, valamint a szerzőknél. (Budapest, Központi Városháza. I. kapu, félemelet 41. sz.)

— Pesti Mozi. A Pesti Mozi, amely a legnagyobb szellemi apparatussal dolgozó vicclap, második évfolyamába lépett. A kitűnő, eleven, humoros ujság minden számát a magyar humoristák legjává: Harsányi Zsolt, Illés István, Kálmán Jenő, Karinthy Frigyes, Korcsmáros Nándor, Lovászy Károly, Paulini Béla, Reveur, Vajda Ernő írják, s kitűnő karikatúristák: Gedő Lipót, Major Henrik, Tuszkay Marcel s Vértes Marcel rajzolják. A Pesti Mozi ára 10 fillér. Szerkesztik Korda Sándor és Várnai István.

— Az osztrák és magyar kath. papság almanachja az 1913. évre. Ezen címmel az egész birodalomban páratlanul álló mű hagyta el a napokban a sajtót. A mintegy ezer oldalra terjedő című felteveli nemcsak az egész világi papságot, hanem az összes férfi- és nőszervezeteket is, egyházmegyei elosztásuk szerint. A hatalmas című egy kötetben négy részből áll. Az első rész az osztrák papságé. A második rész a magyar papság című részét tartalmazza. A harmadik és negyedik rész Horvát-Szlavonorság, illetve Bosznia és Hercegovina papságát sorolja fel. Minket a című második része érdekel legjobban, mely magyar és német nyelven közli a magyar világi és szerzetes-papságot, s a nőszervezeteket lakóhelyük szerint. A című könnyen áttekinthető, mert közli mindenütt az utolsó postát is, azonkívül nagy gondossággal összeállított helység-névtár könnyíti meg keze hatóságát. Nyelvezete egyszerű, világos. E című nemcsak a papságot érdekli,

hanem különösen az iparos és kereskedővilágot, mert ily tökéletes, nagyszabású cím- és helység-névtár eddig még nem állott rendelkezésükre. Az almanach megrendelhető a főbizományosnál *Rényi Károly könyvkereskedőnél, Budapest V., Vigadó-utca 1.* minden nagyobb könyvkereskedésben, esetleg a szerkesztőségben Wien, IX/4 Allersbachstrasse 5. Ára 14 kor. (Kiadó: Ludwig Brauer, Wien.)

— A „Kultura“ új köntösben. Megszokott pontos időben jelent meg a Kultura folyó évi I. száma, melynek új borítékklapja a folyó iratot kellemesebb külsőben mutatja. Fekete és kék színben világos-barna alapon tartott stilszerű alakja megelárlja, hogy halad. Cikkei közt figyelemre méltóbbak: Turnowsky Sándor: A háború filozófiája, Peterdi A.: Uram a jussomat, Rexa D.: Zichy M.: 12 illusztrációja Fausthoz, László I.: Büvölet, Radványiné Ruttkay Emma: Évfordulón és sok, sok más. Feltűnést keltő lesz új rovata, mely „Kultura“ cím alatt satyrikus megjegyzésekkel ostromozza a kor ferde kinövésait, melyek közt a „Minden kezdet nehéz“ című igen sikerült. Figyelmeztetünk, hogy a Röttig Gusztáv és Fia cég kiadásában megjelenő Kultura nem tévesztendő össze a folyó hóban megjelent és erős felekezeti szellemben szerkesztett új folyóirattal, mely szintén kultura nevet nyert. Kultura előfizetési ára maradt a régi, évenként 20 kor. Megrendelhető Röttig Gusztáv és Fia cégnél, Sopronban.

Weitzer János-u. 19. számú ház Batthyány-utcai részében egy hat szobás lakás teljesen modernné átalakítva, május hó 1-től kiadó.

Bővebbet: 7717

Ingyenforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi-u. 1. sz. Telefon 861.

AZ ARADI KÖZLÖNY Nagy Képes Naptárát

az Aradi Közlöny minden új előfizetője — ha legalább 1/4 évre előfizet — ajándékuul kapja.

Felhívás!

Értesitem az összes érdekelteket, hogy a **Sztolár Jenőné Arad, Radnai-ut 10 szám alatt levő fűszerüzletét** átvenni kívánom, felhívom ennek folytán nevezett cég esetleges hitelezőit, hogy áruköveteléseiket saját érdekükben nálam, f. é. január hó 25-ig bejelenteni sziveskedjenek, mivel ezen határidőn túl szavatosságot nem vállalok.

Stern Ábrahámné

Orezy-utca 24.

TÜZIFA

Elsőrendű cser- és bükkhasáb tűzifa jutányos áron kapható

Kotzander Ignác

fatelepen, Radnai-ut 26. sz.

Telefon 332.

Fuvaros és favágó a telepen.

Az összes hazai elsőrangú um.: gácsi, besztercebányai, pinkafői, nagydísznódi és brassói pokrócgyárak

Pokrócészitményeinek

raktára, a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig páronként, méter és végszámmra a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

az Erdélyi és bácskai iparúru raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa

cég, Andrassy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
Telefon szám 649. 171 Telefon szám 649.

Költőszervezet 45 K.

bármely tyuknál jobban költ. Ingyen próbára

G. Mücke

Pottendorf 80. szám, Bécs mellett.

Több száz ref. és bizonyítvány az egész monarchiából ingyen és bérmentve. 9461

Ezelőtt

Bolezni Antal

féle cipő-üzlet Salacz-utca 2. sz. alatt megnagyobbítva, saját készítésű urí női és gyermek cipők raktára. Elsőrendű munka és anyagból állandó nagy választékban kaphatók. Mérték utáni rendelések a legújabb divat után pontosan készítenek. — Tisztelettel

Czernóczky M.

Meghívás.

Özv. Emineth Andrásné újszentannai lakos ügyfelem képviseletében meghívom mindazokat, akiknek Bader Józsefné újszentannai lakosnő ellen fennálló és igazolható követelésük van, hogy Újszentannán Dr. Adelmann Géza ügyvéd ur irodájában jelenjenek meg 1913. január hó 22-én d. u. 3 órákor, amikor is az igazolt követeléseket kifizetem.

A meg nem jelenő hitelezőkkel szemben ügyfelem a további felelősséget nem vállalja.

Dr. Momák Döme,

mint özv. Emineth Andrásné urnő meghatalmazottja.

591

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, akit az asthma tüdő- és gégész tuberkulózis, tüdőcsucsosorut, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól Flusen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot dietétikus teákból. Ezeket megasztatják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő dietikumot tüdőtuberkulózis (tüdővést), asthma, krónikus gége- és gégécsucsosorut ellen rendeltek és magasztalták. A tea nem titkos szer, Lieber-féle növényekből készül, amelyeket császári rendeletre szabai forgalomba hoztattak. Ára olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit felvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bérmentesen. Tossák levelező lapot írni! **Ruhman & Co. címre, Berlin, 947. Müggelstrasse 25.** 8611

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész

1505

Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmann és Kleining hírneves Hohenelbei gyárából származnak s azokat a legolcsóbb árakon hozom forgalomba. $\frac{1}{4}$ kilós Bruns vattát 80 fillér, $\frac{1}{2}$ kilós Bruns vattát 1.50 fillér, Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform, gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform, Jodoform, Mull, Organtin és vászon pólyákat, Bruns, Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat, Bardeleben égési sebkötőket, Bilrot batistot, Catgutot, Dr. Eisenreich-féle kötő gyapotot, Drain csöveket, Drüsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-tig batistot, Sineket fából és fémből. Varró selymeket, Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban, szájhőmérőket, Uebe-féle gyártmányok 1.40, 1.60 2 korona 2.50. Pravaz fecskendőket teljesen üvegből (sterilizálhatók) ugyszintén cautchukból és fémből 2.40, és 3 korona, Pravaz fecskendőtűket Leoni huzalokat stb. Teljesen felszerelt másfél liter ürtartalmu Irrigateurket 2.50 fillér, duplán emailrozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket (női havi kötők) 90 fillér, Tricot szövetsből 3 korona. Betéteket tucatonként 1.80 fillér. Kitűnően felszerelt mentőszekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

Mindenki azt mondja már, hogy
Szeplők, májfoltok
és minden arctisztatlanságok eltünteté-
sére, továbbá hideg, szeles időben arc és
kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.
és **Benzoe-tej szappan** 70 fillér
utasítással.

Készíti:

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész
Arad, Boros Beni-tér 15. sz.
6 korona rendelésnél postaköltség nem számítatik.

Üzletemet teljesen feloszlatom!

**Az egész raktárt
mélyen leszállított árban kiárusítom.**

Remek szép szövetek, selymek, delének 50% áron alul. Csipkék, szallagok, rövidárak, minden elfogadható árban. Szőnyeg, függöny, ágyterítők félárban. Maradékok külön osztályban. Női confectio tavaszi felöltők már 10 koronától kezdve. Kérem a kirakatokat megtekinteni. Berendezés, portálé és asztalok eladóak.

HOFFMANN SÁNDOR
ARAD, színházépület.

301

Ha finom
Teát, Rumot
óhajt forduljon
Vojtek és Weisz-céghez
Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 lit. úv. „Hungaria“	1.10
1 „ „ „	1.—	1 „ „	2.20
1 „ „ „	2.—	1/2 „ „ Jamaical II.	1.80
1 fin. keverék 1/4 k. jó	2.50	1 „ „ II.	2.60
1 „ „ törmelék	— .40	1 „ „ I.	1.80
1 „ „ „	— .80	1 „ „ I.	3.60
1 „ „ „ kiló	7.—	1/2 „ „ fortior.	2.70
1 Popoff-féle 4 sz.	7.—	1 „ „ „	5.40
1 „ „ 6 „	5.50	1/2 „ „ antiqu.	3.70
1 „ „ 8 „	4.50	1 „ „ „	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközölteknek.

Általánosan kedvelt legjobb hatású

és ízű **Hajós-féle** most érkezett meg. E fontos és nagy táperezű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagاناتok

olmulasztására, fagy viszketőség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek ecsettel és utastással 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

a „MELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb allandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara 2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsepp.

Kitűnő alpesi gyógyfüvekből előállított gyomorszabályozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főtájás elleni pastilla.

A fejtájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabban) 1 korona.

Kapható kiskörletben!

1844

Rozsnyai Mátyás

gyógyszertárban

Arad, Szabadság-tér.

Használt ólom megvételre kerestetik.

LEGGAZDASÁGOSABB

használat a legjobb minőségű ólom

Remington írógép

mert a modern géptechonika összes vívmányait egyesíti magába és világosra állított

legtartósabb gyártmány

Díjtalan és vétélőköltségtelen szállítási bemutatás az ország bármely részében.

Kedvező részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough“ amerikai számlaíró gépek, „Mihonac“ svájci „Saxonia“ glasshüttel számológépek, „Kartothek“ amerikai nyilvántartási rendszer és valódi amerikai irató, uriszoba és könyvtárberendezések tel-ke.

GLOGOWSKI & TÁRSA

es. és kdr. udvari szállítók

Budapest, VI. Andrassy-u: 12. szám.

Uj tüzifa-üzlet.

A n. 6. közönséget értesitem, hogy
Hunyadi-utca 6. szám alatt

egy

fa- és szén-üzletet

nyitottam, hol állandóan raktáron tartok elsőrendű száraz aprított tűzifát 100 kilónként 3 koronáért házhoz szállítva, ugyszintén különben égő darabos kőszén 100 kilónként 5 koronáért. Puhafa, gyújtósna, már 8 fillértől. Üzletelvem: Figyelmes és gyors kiszolgálás, pontos kimeréssel.

Szíves pártfogást kérek

Kovács Pál.

Ősz haj és ősz szakáll

idősebb kinézetet idéz elő. Használjon kizárólag csak VITEK-féle NUCIN-t szőke, barna vagy fekete á. K. 2. — vagy VITEK-féle NUCIN-t

egyszerű á. K. 1. — és a haja ismét vissza nyeri az eredeti színét. Kapható minden gyógyszerár és drogeriában. Valódi egyedül a gyárból, kosmetikai és gyógykészítmény.

Fr. Vitek & Co. Prag II., Wassergasse.

Raktár: Török József Budapest. Földes Kelemen Arad. 8417

Fábián és Társa

Arad, Forray-u. 8.

(Román templom-épület.)

Városi és megyei telefon 494.

Ajánlja nagy varrógép, kerékpár és beszélő gépek nagy raktárát.

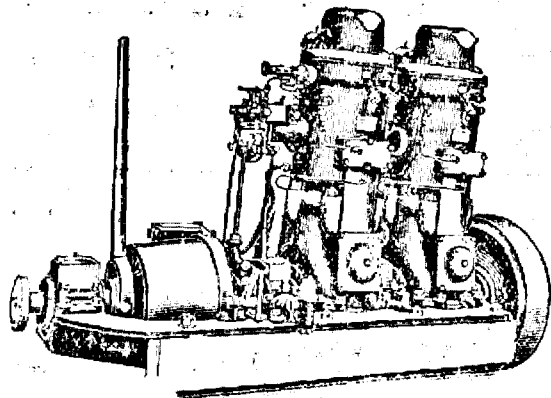
Sürgős értesítés zenekedvelők figyelmébe:

Nagy választékban tartunk hanglemezeket. Naponta hangversenynek Fedák Sári, Király Ernő, a Király színház, Környel Béla a kir. Operaház, Rózsa S. Lajos temesvári színházak tagjai, valamint TollÁrpád és Károly, Steinhardt Geza és Gondör Aurél hírneves komikus, továbbá több művészek művésznők is. Ajánljuk az érdeklődők szíves figyelmébe.

Kedvező listás feltételek mellett is kaphatók.

Több mint 7000 m ó t o r üzemenben.

BOLINDER-nyersolajmótor

„Rundlöf szabadalma.“ Szelepnélküli alacsony nyomású m ó t o r 9804

jelentéktelen tüzelőanyag-fogyasztással.

(1/2 — 2 fillér lóerőóránként.)

Stationär típusok: 3—500 eff. lóerőig. Hajómótorok közvetlen előre- és hátramozással 5—500 eff. lóerőig.

Bolinders Maschinenbau-Gesellschaft, Berlin C. 40.

1/4 millió tölgyfa szőlőkaró

4, 5, 6, 7 láb hosszú.

Kapható: 195

Naschitz és Jakabfi cégnél Temesvárott.

Sokféle sósborszeszt

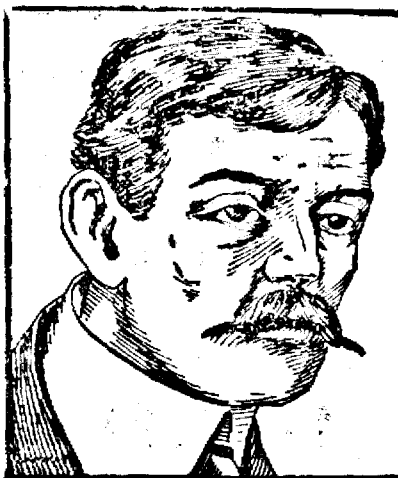
próbált már használni ön is és ha talán még se ért el hatást, úgy tegyen kísérletet a

„TURUL-SÓSBORSZESZTEL“

mely minden néven nevezendő külső bántalmakat hátfájást, bágyadtságot, gyöngeséget, reumát, ischiást, fül-, fog- és fejfájást sth. Egyszeri bedörzsölés után megszüntet, az idegeket megerősíti, belsőleg a gyomorfájdalmakat, bélbántalmakat, hasmenést, nehéz légzést, szívbántalmakat, mellfájást megszünteti, ezáltal a közérzetet kellemessé teszi. Ára: kis üveg 44 fill., nagy üveg 1 kor. 20 fill. Kapható az egyedüli készítőnél:

WAJDITS GYÖRGY

„Turul“ gyógyszerárában, Kápolna- és Lápót-utca sarkán. Azonkívül minden gyógyszerárában, drogeriában és nagyobb fűszerüzletben. 6581

HASZNÁLAT ELŐTT.

HASZNÁLAT UTÁN.

Ilyen bámulatos változást idéz elő a

Kola-pasztilla

(KOLA-DULTZ)

9208

természetes agyvelő- és idegtáplálék.

Hangulat, gondolkodás, a test működése és minden mozgása az agyvelővel van összefüggésben. Bágyadtság, levertség, kimerülés, ideggyöngeség, általános testi gyöngeség jelei a gyöngülő életerőnek. Ha Ön állandóan egészséges és életvidám óhajt lenni tiszta fejjel, egészséges ésszel és erőteljes emlékezőtehetséggel, ha Ön a munkát és tültterheltséget elviselhetővé óhajtja tenni, úgy vegyen Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot). Ez a természetes erősítőszere az agyvelő és idegeknek, mely egyszermint a vért is javítja, fiatalítja és így a test minden szervét ellátja erővel és étellel. Kola-pasztilla (Kola-Dultz)

életkedvet és alkotóerőt,

ugyszintén a fiatalság érzetét, annak egészségével és tetterejével szolgálattja, melyek kezeskednek eredmény és boldogságról. Vegyen bizonyos ideig naponta Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), erősíti idegeit, gyengeségi rohamai megszűnnek és ennek következtében Ön egészségtől és erőtől duzzadni fog. Az egész világ orvosi tekintélyei ajánlják a Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), kórházak és ideggógyintézetek alkalmazzák.

Kérjen ilyen KOLA-PASZTILLÁT (Kola-Dultz-ot).

Most adunk Önnek alkalmat idegei erősítésére. Irja meg Ön címét és azonnal küldünk Önnek ingyen és bérmentve egy mennyiség Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), mely elegendő arra, hogy Önnek ez jól tegyen és hogy Ön képes legyen ennek csodálatos erejét méltányolni. Ha Önnek tetszik, rendelhet többet is.

Szentlélek Gyógyszertár szétküldési helye Budapest, VI. osztály 456.

Nem titok többé,

hogyminden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérré varázsolja. Eltünteti mindentéle arctisztatlanságot egy csapásra. 420

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőlgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD

A legkitünőbb hatású nyálkaoldó

köhögés és rekedtség elleni szer a Tussinál cukorka, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a Tussinál tea

á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Legdivatosabb elsőrendű minőségű kalapok, cipők és férfidivatcikkek

legolcsóbb beszerzési forrása

PINTEA JÁNOS

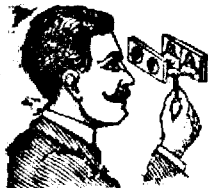
férfi-divat különlegességi üzlete

5861

ARAD, Deák Ferenc-utca 4 szám.

Nagyon érdekes

Nézőszekrény

mechanikai kép-
váltatással [X] Csak
uraknak. Hozzá 50
nagyon pikáns fény-
képfelvétel ingyen. A
képek az üveg erőssé-
ge folytán nagynya-
szón és plasztikusan jön-
nek elő és ezt a Panorámát, mechanikai kép-
váltatással pikanteriája miatt az urak
szívesen vásárolják. Egy komplett pano-
ráma 50 fényképpel csak 3.50. Beye-
dülű székülés utánvétellel. 7705

M. Swoboda, Wien, III. Hiesgasse 13-243.

Gázerműködő világító test.
Mindenütt felállítható gázizzó-
fény csővezeték nélkül.

**Uj! Független fény
szárazlámpa**

bélnélküli, folyékonyág nélkül ég,
veszélytelen. Égési költség óránként
2 fillér. 50-120 gyertyafényű.

Falilámpák 18 kortól feljebb.
Árjegyzék mindenféle modern
világítási cikkről ingyen.

SCHWAB Wien,
Wiedner, Hauptstrasse Nr. 113.
Képviselők kerestetnek. 811

Pathefonok

és Pathe-lemesek, a legújabb fel-
vételek, kedvező feltételek mellett kapható

Koch Dánielné

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
Fehér Kereszt-tel szemben

A kirakatonban ki-
függesszük az OLLA
táblákat az OLLA
levegőtől védik.
Kedvelt minősé-
gek: 1908. sz. ta-
cajafékorona, 1904.
sz. superfinom tu-
caja 8 korona.
Az „OLLA” több
mint 2000 orvos ál-
al legmegbízha-
tóbbrak van
ajánlva. 1897
Kapható Aradon
Vojtek és Weisz,
Török A. és Társa,
Vojtek Kálmán,
Ring Lajos Bere-
dű Gy. és Róna
Jenő uraknál.

Román és magyarajku községben

eladó egy nagy

vegyeskereskedés

egybekötve

vendéglővel, épület- és tü-
zifa és gabonakereskedés-
sel, házzal együtt nagy ve-
vőkörrel, kedvező fizetési
feltételekkel nyugalomba vo-
nulás miatt. Átvételhez negy-
venezer korona szükséges.

452 Közvetítők kizárva.

Cím a kiadóhivatalba.

**Tombola tárgyakból legnagyobb vá-
laszték már 20 fillértől kezdve**

FISCHER MÓR

üveg- és porcellánkereskedő

Arad, Andrassy-tér 20.

Városi és megyei telefon 568.

Hol

7228

kiköltözés miatt

az összes raktáron levő áruk az eredeti gyári árakban lesznek
elárulva, u. m.: üveg- és porcellánkészletek, mosdók, petroleum-
és villanycsillárok, elsőrendű chinaezüst és terrakotta dísz tárgyak
és háztartási cikkek. Óriási választék képkeretekből, melyek leg-
jutányosabban lesznek elkészítve. Kéretik a kirakatok, valamint
az üzlet vétel kényszer nélküli szíves megtekintésére, ahol a
feltűnő olcsó árak fel vannak tüntetve.

1 vizes pohár (csiszolt homályos csikkal)	—12 K
1 boros pohár	—10 K
1 üveg korsó 6 vizes pohárral (csiszolt homályos csikkal)	130 K
1 6 személyes 26 darabból álló karlsbadi porcellán ételkészlet legújabb facon és mintával	15 — K-tól
1 gyönyörű kivitelű kompottál vagy gardiner oxidált ezüst üveg betéttel	360 K-tól
1 china-ezüst tea-pohár üveg betéttel	190 K-tól
hozzá oxidált ezüstözött tálcá	3 — K-tól
1 bronz vagy francia porcellán, kipróbált, pontosan járó díszóra	7 — K-tól
1 masszív dohánykészlet belül aranyozva üvegbetéttel	11 — K-tól
Valódi velencei virágváza 30 cm. magas	—90 K-tól
1 33 darabból álló, 6 személyes csiszolt üveggészlet	9 — K-tól

**Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, a
nem megfelelő tárgyak 8 napon belül kicserélhetők!**

**A Borossebesi Uradalomhoz tartozó
márvány és mészkőbányák
1913. évi május hó 1-től
haszonbérbe adók.**

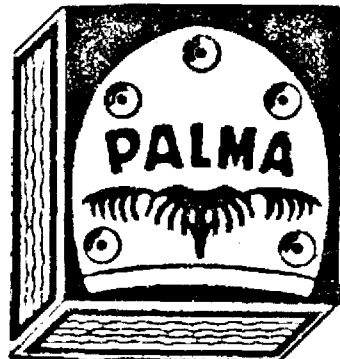
Ajánlatok

569

dr. Czédly Károly

uradalmi jogtanácsoshoz

Arad, Luther-utca 2. sz. adandók be.

valódi

**KAUCSUK-CIPÓSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY**

Butor végkiárusítás

már csak két finom háló és ebédlő
szoba butorom és 86 drb hajtott
székem van, melyeket felette ol-
csó áron

végkiárusítok.

Kérem a n. é. közönséget, hogy
engemet vevő szándékkal felke-
resni szíveskedjen. 429

Arad, Kápolna-u. 6.

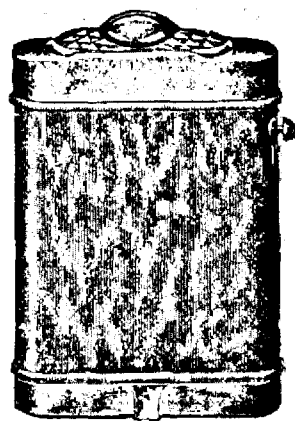
Varga József.

Villanyos zseblámpa

mindig friss
töltéssel.

Villany-
berendezé-
sek, villany-
osillárok.

Dynamó
gépek, vil-
lanymotorok
olcsón
kaphatók

Kalmár Józsefné

Arad, Salacz-utca 2. sz. 1892

**Alkalmi vétel
és eladások**

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszer-raktár

Deutsch Izidor

Óra- és ékszerész

Waltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmaga-
sább árban megvételnek vagy
más tárgyra átcserélhetnek.

Telefon 438.

Telefon 438.

TUBERKULIN

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó megfűlés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A megfűlésből eredő köhögés, rekedtség, megfűlés, nehézlégzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőségek **TUBERIN** Mindenütt kapható. Egy üveg ára 3 korona 50 fillér. Altal javasolt egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból.

Diana-ágyószertár, Budapest, Károly-körút 5. szám

Oriás
tengeri nyulakat
15 kiló súlyban
sport és tenyész galambokat
szállít
Schwab
WIEN, Wimmer-gasse 1.
Árjegyzék ingyen. 318

Ujaradon,
a főtéren, mindenre
használható **üzlet-**
helyiség a piactér
közepén, esetleg la-
kással együtt
kiadó.
Ugyanott egy alig
használt nagy **utazó-**
bunda megfelelő ár-
ban **eladó.** 562
Gövebbet a kiadóhivatalban.

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy Aradon a Minorita-palota Weitzer János-utcai részében világítási üzletet nyitottunk. — Ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe izléses választékban összeállított csillár-raktárunkat legolcsóbb gyári áron. A villany és gázvilágításhoz igényelt összes szerelvényeket és világító testeket raktáron tartjuk. Szereléseket a legelőnyösebben végzünk. Ugyiszintén mindennemű átalakításokat és javításokat szakszerű kivitelben.
Kiváló tisztelettel:

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Röntgen-intézet.

Aradon, Batthyány u. 21.

Telefon 622. 111

Röntgensugaras átvilágítások és fényképfelvételek, betegségek, csonttörések, ficamok stb. Kórismézése céljából. Röntgensugaras gyógyítások idült bőrbajok, sipolyok, nem operálható nagy daganatoknál és a méh- és pajzsmirigy alképleteinél. Intézettulajdonos:

Dr. Singer János
egyetemes orvostudor.

ALÁPÍTATOTT 1889-BEN

Várhoz László

úr és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a téli idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint **férfi-, női- és gyermekcipők** készítését, valamint Orthopéd cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel
VÁRHOZ LASZLÓ,
a legelső bőrvédőred tisztikarának szülöttje

Hatóságilag engedélyezett kiárúsítás.

Jankovics György divatáru
üzletében

ARAD, Forray-utca 2. szám.

Függöny, ágyszerítők, női ruhakelme, vászon, chiffon és asztalneműek, kész női és férfi fehéreneműek, zsebkendők.

50 százalékos árengedmény

Csipke, szalag, ruhadiszek és ernyőknél.

Jankovics György divatáruüzlet Arad, Forray-utca 2. szám.

Csődtömegeladási hirdetés.

Alulírott csődtömeggondnok ezzenel közbirré teszem, hogy vb. Bineth Ignác aradi bőrkereskedő cég csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1., 2., 4—8, 10., 11. továbbá a 2201—2207 tételei alatt fölvevett összes üzleti berendezések, cégtáblák, kézi kocsik, kerékpár és egy varrógép 2519 kor. 40 fill. beszerzési és 1257 kor. becsértékben; továbbá a csődleltár 3. tétel alatt fölvevett tűzmentes pénzszekrény és 9. tétel alatt fölvevett egy National ellenőrző pénztár 836 kor. beszerzési és 550 kor. becsértékben és a csődleltár 12—2200 tételei alatt fölvevett Aradon, Szabadság-tér 15. sz. alatt lévő üzletben elhelyezett bőrárnk és cipésszellékek 36.065 kor. 05 fillér beszerzési és 23.823 kor. 60 fill. becsértékben a csődválasztmány határozata folytán szóbeli versenytárgyalás és illetve zárt ajánlati verseny útján el fognak adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok vagy a fent említett három csoport bármelyikére, vagy akár két csoportra akár mindhárom csoportra együttesen alulírt Dr. Steinitzer Pál csődtömeggondnok irodájában (Arad, Kölcsey-utca 1.) nyuitandók be és pedig 1913 évi január 27. napjának d. e. 12 órájáig a becsérték 10% mint bánatpénznek egyidejű letétele mellett.

A választmány fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok fölött szabadon határozhasson és esetleg valamennyi ajánlat visszautasítása mellett az értékesítés más módját állapítsa meg.

A választmány és tömeggondnok a leltározott áruk mennyisége és minőségéért és a leltár esetleges tévedéséért felelősséget nem vállal.

A vételi illeték a megígért vételáron felül a vevőt fogja terheli és köteles lesz a vevő a megvett árukat a vételár és illeték csődtömeggondnok kezeihez való lefizetése ellenében 3 nap alatt átvenni és elszállítani, az üzlethelyiség azonban 1913 május 1-ig a megfelelő boltbér lefizetése ellenében rendelkezésre áll.

A beérkező ajánlatok fölött a csődválasztmány Dr. Mitler Izidor csődválasztmányi elnök aradi ügyvéd irodájában (Arad, Szabadság-tér 20.) 1913. január 27-ik napjának d. u. 3 órákor tartandó választmányi ülésen határoz.

Az ajánlat elfogadásától kezdődőleg a árukat és berendezéseket érhető bármilyen kár a vevőt terheli. Az áruraktár a csődtömeg által tűzkár ellen biztosítva van.

Ha vevő a fenti feltételeknek eleget nem tenne és különösen, ha kikötött határidőben a vételárt ki nem fizeti, bánatpénzét feltétlenül elveszti és a bánatpénznek elvesztésén felül az áruk a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Az eladás alá kerülő ingóságokról fölvevett csődleltár irodában bármikor megtekinthető, ugyszintén előzetes értesítem és közbenjöttem mellett az eladás alá kerülő ingóságok bármely hétköznapon a délutáni órákban megtekinthetők.

Aradon, 1913. január 14.

583

Dr. Steinitzer Pál,

aradi ügyvéd

mint vb. Bineth Ignác
csődtömeggondnoka.

Csődkiárusítás.

Juhász és Társa csődtömegéhez tartozó **könyv-, papir-, írószer-, irodai felszerelés stb áruk**

Deák Ferenc-utca 8. sz.

(„Arad és Vidéke“ mellett)

mélyen leszállított árban

578

kiárusítottak.

Üzleti könyvek, iskolai füzetek szépirodalmi művek, levélborítékok nagy választékban rövid ideig kaphatók.

Csipkeárúház csak Arad, Asztalos Sándor-u. 4.

Tulhalmozott raktár miatt az árukat jóval olcsóbban szállítottuk le és így mindenkinek érdekében van meggyőződni és azt kihasználni.

Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett áruk:

Korona	X	Korona	X	Korona	
Reform fűzők I. minőség — —	4.—	Férfi nyakkendők selyem — —	30	Selyem keztyűk hosszú — —	3.—
Reform női trico nadrág minden szín	7.—	Nadrágtartók minden színben — —	70	Svéd imitált rö id keztyű — —	70
Selyem blousok — — — —	7.—	Férfi gallér I. minőség — —	12	Valódi svéd keztyű sárga és fehér	
Selyem taft aljak — — — —	7—11.—	Férfi kezeltő I. minőség — —	40	rendes — — — — — —	220
Lüster és kleth aljak dupla fodor	250	Battist mieder vedők — — — —	60	Férfi glace keztyű színes — —	180
Női ingek R schiffon — — — —	150	Arc falyolok minden szín — —	30	Mesalin s-lymek — — — —	2.—
Női nadrág R schiffon — — — —	160	Női nyilas harisnya — — — —	76	Taft selymek — — — — — —	150
Férfi ingek R schiffon — — — —	198	Lack övek tiszta bőr — — — —	70	Angol kötött keztyű női és férfi	70
Férfi haló ingek I. minőség — —	260	Battist női zsebkendők — — — —	20	Férfi glace bélelt keztyű — —	220
Férfi alsó nadrág Köpper I. — —	160	Himzett női zsebkendők — — — —	50	Férfi szokni jáger parja — —	70
Férfi a só nadrág francia szabás I.	280	Himzett női ingek I. minőség — —	3.—	Férfi alsó téli ingek és nadrág la	170
Férfi zephir ingek, gyönyörű színek	260	Csipke és betétek meterje — —	02	Női gyöngykötésű téli alsó ing la	140
Zephir turista ing remek kiv.	250	Csipke szövetek 50 fillértől		Selyem gallér vedők — — — —	70
Női harisnya 3 pár — — — —	1.—	Csipke galé o: 70 fillertől		Férfi Galuschoi la minőség — —	3.—
Női fior harisnya I. minőség 3 pár	240	Ruhadiszek minden kivitelben		Női — — — — — — — —	280
Selyem harisnyák minden színben	4.—	Széles selyem szalagok minden		Battist fűzővédő — — — — — —	70
Férfi szokni csikos 3 pár — —	120	színen meterje — — — — — —	60	Lüster kötött reform női — —	350
Gyermek patent harisnya — — — —	30	Női glace keztyű I. minőség — —	170	Kloth — — — — — — — —	330
Esőernyők férfi és női — — — —	270	Női glace keztyű feh. hosszú — —	360		

3895

Azonkívül érkeztek nagy mennyiségben finom női fehérművek, csipke ágytakarók, storok, draperiák, szőnyegek, téli kendők, finom csipke betétek és csipkeszövetek, modepolán himzések, zsebkendők, barchet pongyolák, barchet gyermek ruhácskák remek kivitelben. Továbbá **gyönyörű színhazi sálak** stb. stb.

Meglepő olcsó árak!

Telefon 932. sz.

Tisztelettel: **CSIPKE ÁRUHÁZ.**

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ELLÁTÁS.

Feltétlenül

intelligens izr. családnál jó ebéd és vacsorakosztot, esetleg külön szobával teljes ellátást keresek. Részletes ajánlatokat ármegjelöléssel sürgősen „Dr. I.” jellegre a kiadóba. 593

KÜLÖNFÉLE.

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 3 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 3 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 3 darab pompás illatu virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 120, Földes Kelemenél Arad. 1224

Karácsonyról

viissamaradt ajándéktárgyak, díszlevélpapírok, képeslap-albumok, fadísztárgyak festésre és égetésre, imakönyvek, mesés- és ifjúsági-könyvek, képek, falnapta-árak stb. mélyen lezárt árakon kaphatók. Krausz Paula színházépület. Jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik. 5441

1 koronáért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják fekete-re fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik szőkőre fest. A szín állandó felismerhetetlen lemoshatatlan. Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza Aradon 1224

Diamant Jemő

Weltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít ugy helyben, mint vidéken. 3951

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készítjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog hogy, a legelőkelőbb urházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőressentiát, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likőrök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 808. szám. 5311

India fogcseppek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Taxameteros
Bér-autók
Telefonszám
810

1881
Szolgálat: reggel 6 óráig éjjel 12 óráig
Garage: Deák Ferenc-utca 6. m

9-1912. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járás-bíróságnak 1912. évi S. p. IV. 1781. sz. végzése folytán Dr. Fischer Jenő ügyvéd által képviselt Nagy Farkas végrehajtató részére, végrehajtást szenvedett ellen 946 kor. 85 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt bizosítási végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 956 kor. 68 fillérre becsült ingóságokra a mpécskai kir. bíróság 1912. V. 288/3. számú végzésével az árverés elrendeltetvén. annak a korábbi vagy felülfoglaltatott köve telése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna. alperes lakásán Magyarpécskán leendő megtartására határidőül 1913. évi január hó 22-ik napjának délelőtti 1/9 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt kész. férfiruhák, rövidárúk, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben reszükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt M. pécska, 1913. évi január hó 14. napján.

Ragályi Gábor,
kir. bír. végrehajtó.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karatos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerésznél

ARAD, Forray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszer-javítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb árban megveszem, vagy becséreltem új ékszerekre. 5707

1912. V. 2753/1. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járás-bíróság fenti számú végzése által Aradi Kereskedelmi Bank r. t. jelentkező végrehajtató javára 200 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1138 koronára becsült üzleti felszerelvények, vas pénzeszekrény, jég-szekrény és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés Graf Ármin 1800 K, Deutsch Izidor 276 K 50 fillér, Aradi Ipar- és Népbank 410 K, Aradi Vasutas Takarékszövetár 150 K, redőnygyár és faipartelep 67 K és a Kereskedelmi és kivitel cég 97 K 70 fillér követelése és jár. erejéig is elrendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Boros Beni-tér 18 sz. a. leendő eszközzésére 1913. évi január hó 20 ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított költételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1913. évi január hó 6. napján.

Gyórfy Arnold,
bíróági végrehajtó.

603

Aki rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti Kárpáti-féle

Opohajtót,
mely a legkiválóbb fájdalom-mérséklő gyomorcsillító hányósz. Isz edes, hatékony gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4.00. Kapható kizárólag a készítőnél
KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszerész 425
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Egy 2 középiskolát végzett, 14 évet betöltött ügyes fiu nyomdász-tanulónak felvétetik.

Korzó-kávéház

Arad, Boros Beni-tér (Bongli-ház)

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy esténként battonyal Sztanicz Sándor elsőrendű cigány-zene-kara hangversenyes. — Tisztán kezelt kenyérféle, kenyér, kávé, nyál Dróher-sör, kitűnő kávéházi italok, hideg buffet. Pontos kiszolgálás. Jutányos árak. Reggelig nyitva.

Tisztelettel 104

PORCZÁN JÁNOS,
kávész.

THE VERA
American Shoe

A jelenkor legkiválóbb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikai cipője

szok, bínyit és gyerekek részére Kártyán képes árjegyzéket.

Made by Rice & Hutchins Boston, Mass. U.S.A.

Egyedül raktári

Buchsbaum és Társa Arad.
Telefon 442. Telefon 442.

